

68. évf., 2014. X. 2., 28. szám

# Jó Pajtás



*Ló és lovasok  
váltája*

*Túrkeveiek  
Vajdaságban*

*Herczeg  
Ferenc  
városában*



## Az aradi vértanúk

Ifjabb Szabó István szobrászművész alkotását, az aradi vértanúkról készített, somskői dombormű-sorozatát láthatjátok a mai lapunk hátlapján. A Magyarország északi részén, Salgótarján mellett állított emlékpark egyike a legméltóbbaknak, melyet az 1848/49-es forradalom és szabadságharc mártírjainak a tiszteletére valaha állítottak. Az emlékhelyet félkör alakban alakították ki, melyen a domborműves portrék állnak, az emlékhely központi részén pedig *gróf Batthyány Lajos* mártír miniszterelnök bronz anyagú, életnagyságú mellszobra áll.

Történelem- és magyarórán biztos sokat hallottatok az aradi vértanúkról, az aradi tizenháromról, azokról a magyar honvédtisztekről, akiket a szabadságharc bukása után az 1848/49-es szabadság-

harcban játszott szerepük miatt Aradon (a mai Románia területén van, közel a szerb és a magyar határhoz) kivégeztek. Bár tizenhat honvédtiszte végeztek ki, az emlékezet elsősorban a 165 évvel ezelőtti, 1849. október 6-án kivégzett tizenhárom honvédtiszte tartja számon.

Mindegyik aradi vértanú a szabadságharc kezdetén aktív, vagy kilépett császári tiszt volt. Kiss Ernő honvéd altábornagy volt a rangidős, aki korábban császári királyi ezredes volt, a többiek ettől mind alacsonyabb osztrák tiszt rendfokozatokat viseltek. *Kiss Ernőt* Eleméren temették el, *gróf Leiningen Westerburg Károly* emléket Törökbecsén őrzik, *Damjanich János* szerb nemzetiségű volt... Érdeemes egy kicsit kutatni, mi történt azokban a napokban, és kik voltak ezek a mártírok!

## Szücs Imre gyermekversmondó verseny

November 8-án Udvarnokon, Szücs Imre szülőfalujában ejtjük meg a IV. Szücs Imre gyermekversmondó versenyt.

Mint azt már korábbi számainkban is jeleztük, a megmérettetésre a tavaly közreadott *Ezüsttulipán* című kötetből, az újívidéki Forum Könyvkiadó, a Magyar Szó Kft. és szerkesztőségünk közös kiadványából kell készülni. Sokan tavaly beszerezték, illetve hozzájutottak a kötethez, nekik most nem lesz sok gondjuk. Akik viszont nem ismerik a kiadványt, elmondjuk, hogy *Bordás Győző* válogatta a vajdasági magyar gyermekirodalomból épp a vers- és prózamondóknak, egy olyan kincseshányát adva a kezünkbe, amelyből reméljük, az idén is válogatni tudnak a pedagógusok és a tanulók.

A versenyen részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló. Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport: 1-2. osztályosok
2. korcsoport: 3-4. osztályosok
3. korcsoport: 5-6. osztályosok
4. korcsoport: 7-8. osztályosok.

Kérjük a tanárokat, hogy az idén is vállalják fel a versenyt, hiszen kár kihagyni a lehetőséget!

Az idő sürget, e hónap folyamán kell felkészülni, és legkésőbb október 24-éig dönteni arról, kik képviselhetik iskolájukat az udvarnoki versenyen. A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, kontaktelefon) október 31-éig kell eljuttatni szerkesztőségünkbe.

A győztesek és felkészítő tanáraik könyvjutalomban részesülnek.

A szervezés megkezdődött, mindenemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/475-4008-as telefonszámon, vagy a [szerk@jopajtas.info](mailto:szerk@jopajtas.info) e-mail címen.

A rendezvény támogatói az udvarnokiakon és a bégaszentgyörgyi önkormányzaton kívül a Magyar Szó Kft., és az újívidéki Forum Könyvkiadó Intézet.

### Megrendelhető!

Az *Ezüsttulipán* című kötet 400 dináros áron (+postaköltség) megrendelhető a következő címen:

Forum Könyvkiadó Intézet, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1./3, tel.: 060/73-00-207, e-mail: [csaba@forumliber.rs](mailto:csaba@forumliber.rs)



A tavalyi győztesek

Ady Endre

## Október 6.

Őszi napnak mosolygása,  
Őszi rózsá hervadása,  
Őszi szélnek bús keserve  
Egy-egy könny a szentelt helyre,  
Hol megváltott – hősi áron –  
Becsületet, dicsőséget  
Az aradi tizenhárom.

Az aradi Golgotára  
Ráragyog a nap sugára,  
Oda hull az őszi rózsá,  
Hulló levél búcsucsókja;  
Bánat sír a száraz ágon,  
Ott alussza csendes álmát  
Az aradi tizenhárom.

Őszi napnak csendes fénye,  
Tűzz reá a fényes ég re,  
Bús szívünknek enyhe fényed  
Adjon nyugvást, békességet;  
Sugáridon szellem járjon  
S keressen fel küzdelminkben  
Az aradi tizenhárom.

## Mi leszek, ha nagy leszek?



Sipraga Lúna, 5. osztály,  
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

## Olvass bennünket a jövő héten is!

Mit tudunk a csikós életmódról? Mennyi időt töltünk a számítógép előtt? Milyen volt Firenze a Mediciek korában? Mi a különbség a kötött- és a szabadfogású birkózás között? – ezekre és sok más kérdésre találsz választ, ha továbblapozol. Úgyes fogalmazásokat is találsz, rajzaikat közül is válogattunk, nyermények is várnak rátok.

Jövő heti számunkat a gyermekhét jegyében készítjük. A poszteron Katy Perryvel kedveskedünk azoknak, akik szeretik, de Lipták Lóránt és Uglík Auróra is számíthat egy kis meglepetésre.

Olvassatok bennünket!

# Ló és lovasok vágója



A csikós bemutatókon lófektetés, lóülletés és kendőlopás is szerepel

A nyári táborokban is feltűnt, hogy nagy az érdeklődés a lovaglás és a lovak iránt. Többen elmondták, hogy év közben is szívesen töltik lovak közelében az időt. A sportban is egyre népszerűbb állat a ló. Nemrég, szeptember harmadik hétvégéjén tartották meg Budapesten a 7. nemzeti vágót, mely egyéb céljai mellett a szinte feledésbe merült huszárság emlékéit is feleleveníti.

Bizonyára sokan megcsodáltak a televízióban a feltűnő, látványos ruházatú lovas katonákat, a huszárokat, csak éppen nem tudták, kik ők. Ehhez Mátyás király koráig kell visszamenni az időben, mivel ő rendelte el, hogy az alattvalói hús telkenként egy lovas katonát kötelesek adni az országnak, a hús pedig megadta a katonák elnevezését is, amelyet aztán a német, a lengyel és más katonaságok is átvettek.

A nemzeti vágta nyáron megrendezett vajdasági döntőjén, a Topolya melletti Zobnaticán a versenyzőkön, vagyis a szokékon kívül csikó-

sokkal is találkoztunk. Az ő munkájuk kötődik igazán a lovakhoz. Látványos bemutatót tartottak az izsáki Biczó csárda ménésének lovasai és lovai, a közönség pedig lélegzetét visszafogva figyelt. Vidékünkön sajnos nincs sok, de Magyarországon meglehetősen szép számú ménés van, melyekre csikósok felügyelnek.

Talán mondani sem kell, hogy a lovakat őrző, pásztoréletet folytató lovasokat hívjuk csikósoknak. A legfontosabb társuk a hátszló, melyet sok mindenre megtanítanak. Régen

## Ismered a népdalt?

*Csikós vagyok én a pusztán, nem gulyás,  
A vállamat ostor veri, karikás,  
Sárga sarkantyú pörög a csizmámon,  
Úgy sétálok félegyházi határon...*



Csikós a kőrösi pusztán

hasznos módszer volt a ló fektetés, így az éles szél és a támadók elől is megmenekülhetett a lovas. A saját maguk készítette, díszes karikás ostorral terelték a ménest. A csikósoknak nem volt más eszközük, amellyel megvédjék a méneseiket a rablóktól és a vadállatoktól, ezért megtanultak mesterien bánni az ostorral, ami nem csak fegyver lett, hanem a játékaikban is szívesen használták.

Külön attrakciónak számít a pusztai ötös. Maga a produkció abból áll, hogy a csikóslegény a két hátulsó ló hátán állva hajtja a magyaros stílusban befogott lovakat. Régi metszetek között kutatva nemrég egy cirkuszi plakátra bukkantak, mely 1845-ből származott. A képen magyaros kantározású, összefogott együttes két hátulsó lován állva a magyar csikós összesen kilenc lovat hajtott. A csikósok ma egymás rekordjait döntik meg, már 16 lovat is hajtottak egyszerre. Igen jól betanított, rendkívül ügyes lovasokra van ezekhez a bemutatókhoz szükség.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

## Csikósnak állt a betyár

Rózsza Sándor és szabadschapata 1848 Októberében hadba vonult. Azonban a csapat nem volt hozzászokva a katonai fegyelemhez, s nemsokára feloszlott. Tagjai közül némelyek honvédnek álltak, némelyek hazamentek a tanyákra. Rózsza Sándor Szeged környékén csikósnak állt, és megnősült. A szabadságharc leverése után el akarták fogni. Bár sikerült elmenekülnie, megint bujdosni kényszerült. Elfogatása érdekében szokatlanul magas, 10 000 pengő vérdíjat tűztek ki a fejére. Sokáig ennek ellenére sem sikerült kézre keríteni, mígnem 1857-ben a komája, bizonyos Katona Pál szegedi tanyás gazda elárulta a pandúroknak. Tárgyalását 1859 februárjában tartották. A szabadságharcban történt részvétele óta nagy népszerűségnek örvendő betyárt nem merték kivégeztetni, az ítélet életfogytig tartó börtön lett.



Rózsza Sándor

## A kutya vagy a ló az okosabb?

Egy történet szerint réges-régen egy német úr fogadást kötött egy alföldi csikóssal, hogy az ő kutyája okosabb a lónál. A német úr azt állította, hogy a kutya azért okosabb, mert az utasításra leül, lefekszik. Erre a csikós bebizonyította neki, hogy az ő lója is képes ugyanerre. Azóta ez a mutató a csikósok körében hagyományá vált.





## Az internet veszélyes is lehet

**M**a már a legtermészetesebb dolognak számít, hogy van otthon számítógépünk, melyen filmeket, videókat nézünk, vagy számítógépes játékokat játszunk, és bármikor csatlakozhatunk az internetre, amelyen azonnal hozzájuthatunk érdekes és hasznos információkhoz. Napjainkban az is teljesen megszokott, hogy egyre inkább a közösségi oldalakon keresztül tartjuk a kapcsolatot a barátainkkal, s a személyes találkozás helyett inkább a chat-beszélgetés szolgáltatás közös élményeket, az okostelefonok megjelenésével pedig a modern információs és kommunikációs technológia még inkább a mindennapjaink részévé vált. A számítógép és az internet valóban megkönnyíti az emberek életét, tájékoztat, szórakoztat, és sok újat tanulhatunk a segítségükkel, ugyanakkor a cybervilág könnyen elvonhatja a figyelmünket a való életéről és a valódi értékekről, arról nem is beszélve, hogy megvannak a maga veszélyei.

Hogy melyek ezek a veszélyek, hogyan lehet őket kivédeni, és általában a fiatalok mire használják a modern technika eme vívmányait, arról a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola hetedikes tanulóival, Zsiga Anettel, Nagy Danyi Tímeával, Gergic Andrejjel és Nikolic Aleksandarral, vagy ahogy mindenki nevezi, Sándorral beszélgettünk.

– Az internetet hasznosnak tartom abból a szempontból, hogy más emberekkel ismerkedhetünk és beszélgethetünk, de például a házi olvasmányokhoz is sok segítséget nyújt – mondja Sándor. – A legtöbb időt egyébként a Facebookon töltöm, és a barátaimmal csevegök. Nincs olyan sok ismerősöm, de mindegyiküket személyesen is ismerem, s ha egy idegen jelölne ismerősnek, őt biztosan elutasítanám. A szüleim nem szabták meg, mennyi időt tölthetek a számítógép előtt,

vagy a Facebookon, és mivel okostelefonom is van, bármikor csatlakozhatok az internetre, úgyhogy néha napi 5-6 órát is böngészéssel töltök, s ha éppen nem a Facebookon vagyok, akkor a You tube-on nézek videókat. Persze, az internetnek vannak veszélyei is, az egyik ismerősömnek feltörték az adatlapját, és mindenfélét beírtak a nevében, ezért vigyázni kell, nem szabad kiadni a jelszavunkat, és túl sok adatot sem okos dolog elárulni magunkról, mert könnyen visszaélhetnek vele.

Andrej szerint is nagyon veszélyes túl sok adatot elmondani magunkról, vagy folyton közzétenni, éppen merre járunk, kivel vagyunk, mit csinálunk.

– Én a Facebookon csak a nevemet és a koromat adtam meg, és persze feltöltöttem egy képet is. Az apukám is fent van a Facebookon, de szerintem ez elég gáz, mert így ő is látja, hogy mit teszek közzé az oldalamon, meg vigyáznom kell, mit írok ki nyilvánosan, vagy mit válaszolok másnak vissza, meg kicsit talán felesleges is, hogy ismerősök vagyunk, hiszen, ha otthon tartózkodunk, együtt vagyunk. Igaz, néha ír, és megkérdezi, kitergettem-e, megcsináltam-e a házit, vagy milyen volt az edzés, mert így egyszerűbb, mint ha felhívna, de egyébként nem szoktunk chatelni. Nem töltök sok időt az interneten, talán napi egy órát, és akkor is főleg a barátaimmal beszélgetek a Facebookon, meg megnézem, ki mit tett közzé, ezenkívül pedig a You tube-ról szoktam zenét letölteni, vagy vicces videókra keresek rá.

– A fiúkat szerintem sokkal jobban leköti az internet meg a számítógép, mint a lányokat – véli Tímea. – A fiúk már csak a játékok miatt is többet ülnek a számítógép előtt, mint a lányok. Nem tartom fontosnak, hogy minden nap megnézzem a Facebookot, a böngészőt többet használom, ha valamilyen informáci-

óra van szükségem a tanuláshoz vagy a hobimbhoz. A You tube-on például többször is olyan videókra kerestem rá, amelyek megtanítanak, hogy az adott számítógépes programot hogyan használhatom. Nekem a Facebook is inkább hasznos, mint szórakoztató, néha könnyebb itt megtalálnom valakit, mint telefonon, ezenkívül követek néhány facebookos oldalt is, például az autókról, természetéről szólókat, ezek érdekelnek a leginkább. Szerintem is vigyázni kell, hogy kit fogadunk el ismerősünknek, mit árulunk el magunkról, de sajnos még így is megtörténik, hogy egyesek zaklatnak, sértegetnek másokat, éppen ezért csak azokat szabad ismerősnek elfogadni, akiket valóban ismerünk. Akit nem ismerünk, arról nem is tudjuk, mik a szándékai és mire képes.

Anett úgy véli, a Facebooknak vannak előnyei és hátrányai is.

– Az iskolai csoport nagyon jó dolog, ott feltehetjük a kérdéseinket az iskolával, házi feladattal kapcsolatban, és valaki válaszol, a barátainkkal is tudjuk tartani a kapcsolatot, mert itt beszélgethetünk velük, viszont találkozni már nem tudnánk ugyanennyit. Ha túl sok időt töltünk azonban az interneten vagy éppen a Facebookon, akkor a tanulástól és a többi hasznos dologtól vesszük el az időt. Én naponta fél órát töltök az interneten, átfutom, hogy ki mit tett közzé, meg egy kicsit You tube-ozom, illetve akkor internetezek, ha az iskolához kell valami. Szerintem néha szükség van rá, hogy a szülők megnézzék, mire is használják a gyerekek az internetet és a Facebookot, mert vannak veszélyei, hiszen sokan itt élik az életüket, mindent elárulnak magukról, és az nem jó. Nem árt egy kis szülői ellenőrzés.

**Kép és szöveg: Sztojánovity Livia**



## Gyermeknap

# az erdőtelepítők parkjában

A gyermekek világnapját az UNICEF, az ENSZ Gyermeksegélyezési Alapjának kezdeményezésére 1954 óta szeptember 20-án ünnepeljük. Ez alkalmából **Kuszli Angéla** magyar tanárnő programot szervezett a természetkedvelő tanulóinak az erdőtelepítők parkjában, ahol a házigazda az Öko Becse természetbarát egyesület volt.

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola évek óta sikeresen együttműködik az egyesülettel. A rendezvény célja a játszva tanulás, a barátkozás és szórakozás.

Mintegy harminc tanuló jött el szeptember 20-án, szombaton délelőtt a 14 hektáron elterülő parkba. A hetvenes évek elejétől alakul, szépül ez a természeti oázis a faiskolával és a gyönyörű parkkal, melyre egészen a nyolcvanas évek végéig joggal volt büszke a város. Az idelátogató vendégek közül sokan fát ültettek, amelyek azóta már hatalmasra nőttek. Az iskolások a szakemberek irányításával dolgoztak, segédkeztek a fák, virágágyások rendben tartásában.

Most is rendezett a park. Ez többek között annak köszönhető, hogy nyáron

sok önkéntes idesereglik a világ minden tájáról, és csinosítják a parkot. Házikóban, sátrakban tanyáznak, közben átfestik a padokat, nyírják a fűvet, kivágják az elszáradt fákat, és pénzt sem kérnek érte... A hatalmas fák árnyékában mindenki jól érzi magát.



A Petőfi Sándor iskola tanulója a gyermeknap alkalmával nem dolgozni látogattak el a parkba, hanem tanulva szórakozni. A foglalkozás keretében a tanulók **Kis Zoltántól**,

a polgári szervezet elnökétől hallottak érdekes és fontos tudnivalókat a környéken található gyógy- és fűszernövényekről. Újrahasznosított anyagokból készült divatcikkeket tekinthettek meg, valamint a vállalkozó kedvűek modellkedhettek. **Matildka néni** közreműködésével felpróbálták a különböző ruhákat és kiegészítőket, majd felvultak a képzeletbeli kifutón. Barátságos focimérkőzésen vettek részt. **Károlyi Áron**, hetedikes tanuló lett a gólkirály, valamint szintén hetedikes tanuló, **Horvát Nikolett** nyerte el a gólkirálynő címet. A lányok többsége a röplabda mellett döntött. A magyar tanárnő örömeire olyan tanulók is akadtak, akik az olvasást választották a természet lágy ölén. **Brasnó Karolina**, az Öko Becse tagja, gondoskodott a program zökkenőmentességéről.

Az iskola média szakcsoportja megörökítette a szép pillanatokat. A résztvevők diszoklevéllel és díjjal tértek haza.

**Koncz Erzsébet**





Sikernek tűnt a túrkevei Petőfi Sándor Általános Iskola hetedikeseinek vajdasági körútja, melynek során újvidéki lapkiadó házukba is ellátogattak. A Jó Pajtás szerkesztőségén kívül **Ökrész Rozália**, a Magyar Szó napilap igazgatónöje és **Virág Gábor**, a Forum könyvkiadó igazgatója is köszöntötte a magyarországi vendégeket, akiket némi olvasnivalóval, útravalóval is elláttak. Bába Lúcia az újságírásról beszélt a gyerekeknek, akik felszabadultan intézték kérdéseiket a nyugállományba vonult kolléganőhöz, mielőtt sétát tettek volna Újvidék belvárosában. Persze a túrkeveiek is bemutatkoztak, elújságolták, hogy először járnak vidékünkön, méghozzá a Határtalanul elnevezésű pályázatnak köszönhetően. A nyertes program által 35 tanuló és 4 kísérő tanár látogatott Vajdaság több magyarlakta helységébe szeptember 16-a és 19-e között. A kirándulás során a gyerekek és kísérőik betekintést nyerhettek az életkörülményeinkbe, meglátogathatták iskoláinkat, megismerhették kultúránkat. Eljutottak Szabadka, Palics, Magyarkanizsa, Zenta, Kishegyes, Óbecse, Bácskossuthfalva, Topolya, Ada, Bajmok és Újvidék településekre. Néhol ismerkedtek a helyi történelmi, kulturális nevezetességekkel, máshol közös programot szerveztek az itteni diákokkal, vagy várost néztek. Az újvidéki és az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola magyar tagozatos diákjaival például közös műsort adtak elő.

A kísérőtanárok szerint a gyerekek gyorsan összebarátkoztak, és már a kirándulás során e-maileket váltottak egymás között.

Óbecsén a házigazdák énekkara Tiszáról szóló népdalokkal fogadta a vendégeket, majd ismerkedés következett. A túrkeveiek is beszámoltak a városukról. Megtudtuk, hogy nincs messze Budapesttől, majd kivetítőn megmutatták a szülőhelyüket, a szép gyógyvíz- és élményfürdőt, az iskolát...

**Galgó Ferenczi Andrea**, az óbecsei képviselő-testület oktatóssal és kultúrával megbízott tanácsnoka is köszöntötte a vendégeket, s bemutatta Óbecsét, a Tiszát, az iskolákat... Óbecséről szóló könyvvel ajándékozta meg a túrkevei tanárokat, azok pedig Túrkevéről szóló monográfiával válaszoltak.

Végül az óbecsei tanulók a szeretet jelképével, mézeskalácsszívvel leptek meg minden túrkevei diákot.

**Szűcs Budai Engelbert**, az óbecsei iskola igazgatója arról a már nem titkolt szándékról beszélt, hogy a két iskola testvérintézményi kapcsolata elmélyül, majd a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör festőcsoportjának ajándékával kedveskedett a túrkevei igazgatónőnek, **Németh Károlynénak**. Reményüket fejezték ki, hogy a két iskola diákjai, tanárai a jövőben is találkoznak egymással.

A találkozás fénypontja a Than Emlékház megtekintése volt, ahol a diákok igen jól érezték magukat.

**Koncz Erzsébet, Nagy Magdolna**

# Határtalanul

## A túrkevei Petőfi Sándor iskola hetedikesei vajdasági kiránduláson jártak



Lapkiadó házukban is látogatást tettek a magyarországi vendégek (Fotó Dávid Csilla)



Feljethetetlen hely marad az óbecsei Than Emlékház a túrkeveiek emlékezetében



Németh Károlyné, a túrkevei és Szűcs Budai Engelbert, az óbecsei Petőfi iskola igazgatói ajándékot cseréltek

**F**irenze Olaszország egyik legnagyobb és legfejlettebb, egyben egyik legszebb városa is. Toszkána tartomány székhelye, mintegy félmillió lakossal. 1986-ban Európa kultúrközpontjának választották, ami nem is csoda, hiszen a város szinte teljes egészében egy történelmi műemlék.

Firenzét a kutatások szerint valószínűleg még az i. e. I. században alapították, de komolyabb fejlődése csak a XII. századtól kezdődött. A XIII. század elején a városi nemesség két csoportja, a guelfek és a ghibellinek közötti összefüztéseket követően a vezető céhek vették át a hatalmat, majd újabb politikai harcok után új nemesi réteg alakult ki. Az 1378-as szegények lázadása után az arisztokráciának egy újabb rétege került hatalomra, melynek vezetésével Firenze történelmének legfényesebb korszaka kezdődött. A Medici család egyike volt azoknak a családoknak, amelyek ekkor váltak ismertté és hatalmassá. Ők voltak Firenze urai a XIV.-től a XVIII. századig.

Már a XIII. században jelentős gazdasági fejlődés volt észlelhető Firenzében. Az arany florin veretésének eredményeként a város Európa gazdasági központjává vált, kirendeltségei voltak Velencében, Londonban, Párizsban, Bruggesben. Megalakult a Kereskedők Társasága, valamint számos céh, amelyek közül a legismertebb a Calimala. Megalapozták a legelső bankügyeket, kölcsönöket és értékpapírokat.

1304-ben óriási tűz pusztított Firenzében. Ebben az időszakban jelentkeznek először a város életében a Mediciek. A XIV. század folyamán a Guigniekkal együtt harcoltak az arisztokrácia ellen, míg végül a XV. századig végleg megvetették lábukat a város vezetésében.

Annak ellenére, hogy a család neve valószínűleg „orvosok”-at jelent, mégis elsősorban a bankrendszer kiépítése és a művészetek fel lendítése fűződik a nevükhöz. A Mediciek egy Mugello nevezetű helységről származnak, amely Firenzétől északra helyezkedik el. A család ősi tagjai földbirtokosok voltak, később kereskedelemmel foglalkoztak. Már a XIII. század végétől magas hivatali tisztségeket töltöttek be Firenzében, amikor Ardigo de' Medici a város gonfaloniere-je (zászlósa) lett. A századok folyamán sok neves uralkodó és két pápa is kikerült a Medici családból. Az olasz renaissance művészeti mozgalom vezetői voltak, a milánói Sforzákkal, Viscontiakkal és más nevezetes olasz családokkal együtt.

# Firenze és a Mediciek



A Ponte Vecchio híd Firenzében

A Medici család olyan bankhálózatot épített ki, amely uralta egész Európát. Egyesek szerint egy időszakra a kontinens leggazdagabb családja voltak. Fejlett adóztatási rendszert vezettek be a bankrendszerükben. A pápák pénzügyeit is ők irányították.

A család egyik legjelentősebb tagja Cosimo de' Medici volt, az „öreg Cosimo”. 30 éven keresztül, 1434 és 1464 között volt a toszkánai városállam élén. Bankhálózata ekkor Bruggestől Kairóig terjedt. Számos uralkodó tőle vett kölcsönöket a hadjárataik pénzelésére. Cosimo hosszú évtizedekre megalapozta a család hírnevét. A humanista tudományok nagy szakértője és kedvelője volt. Udvarán munkálkodott Donatello szobrász. Fia, Kőszvényes Piero folytatta apja politikáját, ő is szerette és pártolta a tudósokat, festőket, írókat és más művészeket. Ebben az időben került a család címerébe a három lilium és a hat piros köröcske, a francia király, XI. Lajos engedélyével. Piero fia, Lorenzo is ügyesen irányította a várost, ezért a Magnifico becenevet kapta. Firenze virágzott, művészeti remekművek születtek. A Santa Maria del Fiore templom főkapuját maga Lorenzo tervezte meg. Ma ez az alkotás Firenze egyik ismertetőjele. Amellett verseket, drámákat és szonetteket írt toszkánai nyelvjárásban. Lorenzo könyvtárát is alapított, a Bibliotheca Laurentianat. Ugyanakkor szigorú és kegyetlen volt, amit legjobban a vetélytársuk,

a Pazzi bankárcsalád érzett meg. Firenze ezekben az években olyan világhírű művészeknek adott otthont, mint Brunelleschi, Boticelli, Cellini, Raffaello, Michelangelo vagy a nevezetes Leonardo da Vinci.

Giovanni Medicit 1513-ban pápává választották X. Leó néven. Ő is a művészetek kedvelője volt, felújította a vatikáni könyvtárat. Még egy pápát adott a család, VII. Kelemt, az utolsó reneszánsz kori pápát.

Hogy a család női tagjai is nagyon jelentősek voltak, bizonyítja Katarina Medici, II. Lorenzo lánya. A francia királyhoz, II. Henrikhez ment feleségül, és jelentős szerepe volt a XVI. századi Franciaország irányításában. Három fia, II. Ferenc, IX. Károly és III. Henrik is francia királyok lettek. Katarina sok fontos művészeti alkotást hozatott Firenzébe.

A Mediciek tehát a művészetek nagy kedvelői voltak. Óriási hozzájárulásuk volt Firenze gyönyörű építészetéhez, megváltoztatták a művészekről alkotott véleményt. Barátként tekintettek rájuk, és szívesen fogadták őket otthonaikban. Sok alkotást ma az Uffizi múzeumban őriznek. Híres építmények Firenzében a Pitti palota, a Duomo katedrális és tér, a Belvedere, a Boboli kertek, a Signoria tér, a Vecchio palota, valamint a Ponte Vecchio híd. A Mediciek családi sírkamrája a Szent Lőrinc templomban van.

Gyarmati Balázs történész



Katarina de' Medici



Lorenzo de' Medici



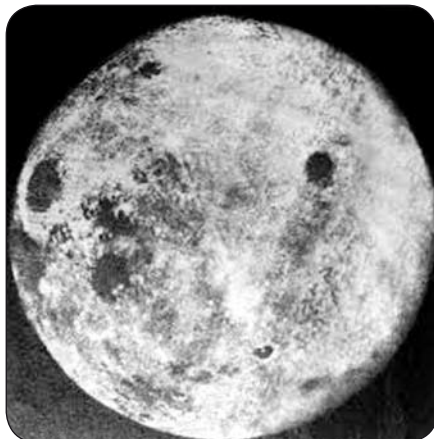
Cosimo de' Medici



## • Események, évfordulók • Események, évfordulók •



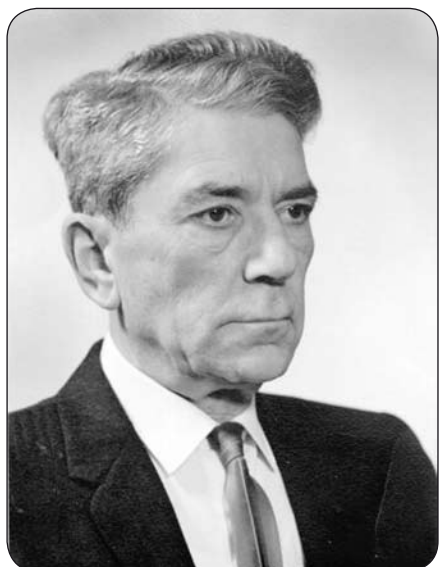
**1862. október 2.** – Párizs közelében megszületett **Auguste Lumière**, aki a testvérével szabadalmaztatta a mozgófilm vetítésére alkalmas kinematográfot. Teljes neve: Auguste Marie Louis Lumière, testvérével: Louis Jean-Lumière megnyitották az első kereskedelmi mozi. Ugyancsak ők találták fel az Autochrome raszterlemezes (additív) színes fotoeljárást.



63 500 km-ről készült. Összesen 29 képet csináltak, melyek igen kis felbontásúak voltak, de a képződmények közül sok azonosítható volt. Az mindjárt kiderült, hogy a Hold túldoldala másrmilyen, mint a látható: elsősorban a sötét tengerek hiánya feltűnő.



ezen a napon szentelte fel a Szent Péter bazilika altemplomában az új magyar kápolnát, a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére.



**1992. október 4.** – Washingtonban elhunyt **Bay Zoltán** fizikus, atomfizikus, aki a fénysebesség alapján definiálta újra a métert, mint mértékegységet. A Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett diplomát fizikából, foglalkoztatta az atomfizika és a radarcillagászat is. 1936-tól a Tungstram Laboratóriumának munkatársaként több szabadalmat is bejegyeztetett, a BME-en pedig 1938-ban megszervezte az Atomfizika tanszéket. 1948-ban a George Washington Egyetemen a kísérleti fizika professzora lett. Onnan az amerikai Nemzeti Szabványügyi Hivatalba került, ahol többek között a fénysebességen alapuló egységes idő-hosszúság standard bevezetéséért harcolt. Végül 1983-ban Párizsban, a Súlyok és Mértékegységek Nemzetközi Konferenciáján elfogadták a definícióját, miszerint „A méter a fény által a vákuumban a másodperc 1/229792456-od része alatt megtett út hossza.”

**1959. október 7.** – Először közvetítettek képeket a **Hold** sötét oldaláról. A Luna-3 űrszonda végezte a műveletet. Az első kép



**1942. október 7.** – Budapesten megszületett **Halász Judit** színművésznő. Pályafutását 1964-ben a pécsi Nemzeti Színháznál kezdte, 1965 óta a Vígszínház tagja. A Bojtorján együtessel kortárs és klasszikus költők megzenésített verseiből koncertezett gyermekeknek, amelyből nyolc aranylemez készült. Rendkívüli szerepeket formált meg a színpadon, többek között: Agnes (Moliere: A nők iskolája), Natasa (Csehov: Három nővér), Linda (Miller: Az ügynök halála), Elvira (Coward: A vidám kísértet), Mrs. Martin (Ionesco: A kopasz énekesnő), filmjeiből: Esős vasárnap, Álmodozások kora, Kárpáthy Zoltán, Mi lesz veled, Eszterke?, Lila ákác, Faustus doktor boldogságos pokoljárása I-X., Az utolsó nyáron...

**1896. október 8.** – A **Magyarok Nagyasszonyának ünnepe**. A hagyomány szerint Szent István király halála előtt Szűz Mária oltalmába ajánlotta koronáját és országát. Őseink ezt a felajánlást szent örökségként adták át nemzedékről nemzedékre. Vaszary Kolos bíboros, primás kérésére a Szentszék is elismerte a Mária-tiszteletnek ezt a nemzeti jellegét, és XII. Leó pápa 1896-ban külön ünnepet engedélyezett, Szent X. Piusz pápa az ünnepet október 8-ára tette át. 1980-ban II. János Pál pápa



**1940. október 9.** – Liverpoolban megszületett **John Lennon**, a Beatles együttes alapító tagja. Az ötvenes évek végén állt össze a zenészcsoporthoz, amelynek tagja volt Lennon mellett Paul McCartney, George Harrison és Ringo Starr. A hatvanas évek elején érték el első sikereiket a liverpooli Cavern és a hamburgi Star Clubban. 1962-ben készítették el az első lemezüket Love Me Do címmel. A melodikus rockzene tipikus képviselői lettek. 1963-ban volt az első országos turnéjuk Nagy-Britanniában, majd ezt követően, augusztus 3-án tartották az utolsó koncertjüket Liverpoolban, és átköltöztek Londonba. 1964-től kezdtek turnézni a világban, és bemutatták A Hard Day's Night című filmjüket is. Lennon a televízióban, filmekben, sajtótájékoztatókon és interjúkban tanúbizonyságot tett személyiségének lázadó, kritikus oldaláról, gyors eszjárásáról és szarkasztikus humoráról. Munkáiban előszeretettel alkalmazta a szándékos meg tévesztést. Zenei karrierje mellett békeaktivista, író, színész és festőművész is volt. 1980. december 8-án New Yorkban egy elmebeteg gyilkolta meg. 2002-ben a BBC közvélemény-kutatás alapján összeállította A 100 legnagyobb brit listáját, melyen Lennon a 8. lett.



# Tíz évig tartott a tél 536 után

Az éveken át tartó tél nemcsak a népszerű regény és televíziós fantasy sorozat, a Trónok harca főszereplőinek életét keseríti meg, 1500 évvel ezelőtt a Föld lakossága is megtapasztalhatta a „soha véget nem érő” telet. Immáron tudományos bizonyítékok is alátámasztják, hogy 535-536 fordulóján hosszú időre rettenetes hideg köszöntött az emberiségre. Az 535-536 telén beköszönő, évekig tartó hideg időjárás a korabeli krónikások figyelmét sem kerülte el. Az ulsteri krónika (Annála Uladh) és az inisfalleni annales is megemlíti, hogy az élelmiszerellátásban teljes zavar volt tapasztalható, Prokopiosz bizánci történetíró *A háborúk könyve* című művében pedig „rettenetes égi jelről” ír, amely során „a nap, akárcsak a hold, fényét világosság nélkül bocsátotta ki egész évben”.



telepedett a Közel-Keletre, Kínára és Európára, illetve hatalmas szárazság köszöntött Perura.

A szokatlan időjárási jelenségek egy évtizeden át tartottak, amit világszerte éhínségek, háborúk és járványok kísértek. Colin Barras a *New Scientist* című tudományos folyóiratban részletesen leírja, az utóbbi években kutatások egész sora próbálta megfejteni, hogy volt-e bármilyen tudományos alapja a kétségkívül több helyütt is említett lehűlésnek.

a mintegy 16 kilométer hosszstengelyű, ovális, jég- és szikladarabokból álló magján. A párolgás során leváló homokszem nagyságú törmelékdarabkák szétszóródnak az üstökös pályáján, megtöltve azt apró meteorokkal. Abbott szerint a jelzett időszakban az üstökös nagyon megközelíthette a Napot, így a szokásnál is több jeget veszíthetett. Az üstökös nagy méretű meteoradarabjai valószínűleg becsapódtak az óceánba, és ez kihatással volt a Föld egészének légkörére.



Az írókrónikák és Prokopiosz megfigyeléseit több, térben egymástól távol levő szerző is megerősítette. Kínában szintén rendkívüli időjárási körülményekről számoltak be, augusztusban például hó esett, aminek következtében a betakarítást is el kellett halasztani, a terményhozamok lecsökkentek, sűrű köd



Prokopiosz

Korán felmerült, hogy egy El Salvador-i szupervulkán kitörésének következtében állhatott a feje tetejére a világ, de még egy szupervulkán is legfeljebb egy évre tudja befolyásolni a légköri jelenségeket. Dallas Abbott, a Columbia Egyetem geológusa szerint sokkal inkább a Halley-üstökös okozhatta az évtizedes telet, mert azt tudjuk, hogy a Halley-üstökös 530-ban járt Földközélpén. Keringtési periódusa 76 év, s mindig, amikor a Nap felé fordul, intenzív párolgás veszi kezdetét

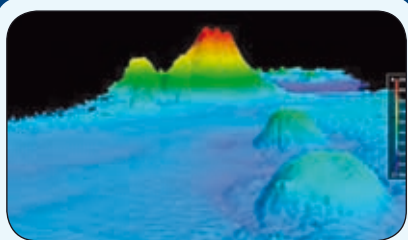
## Klímaváltozás

Bizonyára sokat hallasz az egész bolygónkat érintő globális felmelegedésről. Ez sajnos nekünk, embereknek köszönhető. Az emberi tevékenység következtében a légkörben nagymértékben megnőtt az üvegházhatású gázok mennyisége.

Ezeknek a gázoknak óriási szerepe van abban, hogy Földünkön „élhető” hőmérséklet legyen, ugyanis visszaverik a napsugárzásból származó hő egy részét a Földre. Nélkülük  $-18^{\circ}\text{C}$ -os hőmérséklet uralkodna.

Az ipari tevékenység, a tüzelőanyagok égetése, az óriási autóforgalom, a háztartások energiafelhasználása miatt azonban már olyan mennyiségben vannak jelen a légkörben – főként a szén-dioxid és a metán –, hogy már nem kívánatos mértékben melegítik a bolygót.

Mindennek az a következménye, hogy a világon mindenütt nő az átlaghőmérséklet, olvadásnak indult a sarkvidékek jége. Az óceánok és a tengerek vízszintjének emelkedése miatt tengerparti területek és szigetek is víz alá kerülhetnek. Sok állatfaj, melyeket már ismersz, örökre eltűnhet a felmelegedés miatt, mert képtelen alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez.



## Hegy az óceán mélyén

Hatalmas hegyre bukkantak a Csendes-óceán mélyén, mintegy 2,5 kilométeres mélységben. A kutatók szerint 100 millió éves hegyről lehet szó. Az óceán mélyén nem számít ritka jelenségnek a domborulat, legtöbbször vulkanikus eredetű. A nyáron felfedezett hegy állítólag hatalmas kiterjedésű, 1100 méter magas lehet, és nincs kizárva, hogy értékes anyagokat tartalmaz, melyekre egyszer az emberiségnek szüksége lesz.



## A kurtafarkú kenguru – egy vidám erszéyes

A kurtafarkú kenguru, más néven rövidfarkú kenguru vagy quokka (Setonix brachyurus) a kengurufélék családjába tartozó faj, e kengurufaj családjának és nemének egyetlen képviselője. Korábban Ausztrália délnyugati, mocsaras vidékein nagyon elterjedt volt. Mára azonban létezőre leszállt, és elsősorban a nyugati partoknál fekvő Bald-szigeten és a Rottnest-szigeten él. Tulajdonképpen a Rottnest-szigetet is róla nevezték el, ugyanis a Perth közelében fekvő szigetre érkező holland hajósok az ott élő kurtafarkú kengurut „patkányféle” állatnak írták le, és a szigetet patkányszigetnek nevezték el.

Az állat fej és törzs közötti hossza 40-54 centiméter, farkhossza 24-31 centiméter és testtömege 2,5-4,5 kilogramm. A fedőszőrzet egyszínű szürkésbarna, sűrű és viszonylag erős; az alatta levő gyapjas szőr rövid és puha. Füle kicsi és kerek. Ahogy a legtöbb kengurúnak, sokkal hosszabb a hátsó lába, mint a mellső. Éles karmai arra szolgálnak, hogy mélyedéseket ásson a földbe. E kengurufaj párban vagy csoportban él. Fűfélékkel, alacsony és lágyszárú növényekkel táplálkozik. Körülbelül öt évig él.



## Ritkán látott tengeri élőlényt filmeztek le

A Nautilus Live expedíció kutatócsapata ritkán látott fajt filmezett le a Mexikói-öbölben a Hercules névre keresztelt, víz alatti kamerájuk segítségével. A kutatók a Mexikói-öböl és a Karib-tenger fenekének topográfiáját térképezik fel a néhány hónapos expedíciójuk során. A kutatók egy telepes vagy hólyagos medúzát (Siphonophora) vettek fel a kamerájukkal.

A telepes medúzák a tudományban sok vitát váltottak ki. Ezek a lények állatelepeket alkotnak, melyeknek egyéni tagjai munkamegosztás alapján és a vele kapcsolatos meghatározott alakváltozatokkal az egész javára dolgoznak. Az egyes tagok (zoidok) hosszabb vagy rövidebb közös törzsön helyezkednek el. A telepes medúzák gazdagon el vannak látva csalánszejtekekkel. Ezek a rendkívül hatékonyan működő csalánszejtekekben, úgynevezett útegekben halmozódnak fel. Egyetlen ilyen csalánszejtelep már egymagában is több mint 1700 lövést adhat le, és igen terjedelmes állatokat bénít le, vagy éppen öl meg. A telepes medúza törzs-része sok fajban erősen megrövidül. Néha látszólag teljesen el is tűnik, amint azt a híres és hírhedt portugál gályán is látjuk. A siphonophorák között egy óriási fajjal is találkozhatunk, mely 40 méter hosszú is lehet, ez a Praya dubia.

## Gertjie, az árva orrszarvú



Gertjie, az árván maradt orrszarvúborjú anyját orrvadászok ölték meg. A dél-afrikai Hoedspruit Veszélyeztetett Fajok Központjának munkatársai mentették meg a kis orrszarvút, amely vigasztalhatatlanul sírt megölt anyja mellett. A csöpp-ség rehabilitációja május óta tart a központban, azóta már kezd hozzászokni új életéhez, de még mindig csak úgy tud aludni, ha valaki mellette van. A gondozók mellett egy Skapp nevű juh is szokott rá vigyázni.

Az orrszarvúfélék összes fajt súlyos veszély fenyegeti, mivel élőhelyük pusztul, és sok helyen a gyógyító erejűnek gondolt szarvaik miatt a mai napig illegálisan vadásszák őket. Bár az orrszarvúk élőhelyükön mindenütt természetvédelmi oltalom alatt állnak, és számos helyen az őket védő törvények is igen szigorúak, a busás haszon miatt az orrvadászok egyre több állatot ölnek meg. Dél-Afrikában az orrvadászat évente megduplázódott az elmúlt öt évben, a növekedést az orrszarvúszarv árának iszonyatos emelkedése serkenti. Míg a 90-es évek elején nagyjából 4700 dollárt adtak egy kilogrammnyi szarvért, 2012-re 65 000 dollárra emelkedett az ára. A drágulás főként a hagyományos kínai orvoslás iránt fogékony gazdag ázsiai vásárlók növekvő igényeivel magyarázható.

## Vödörbe szorult medvét mentettek meg Amerikában

Nem lehet pontosan tudni, hogy meddig volt kénytelen elviselni a fejére szorult vödört az a medve, amely a Pennsylvania közelében lévő Perry Township utcáin botorkált kétségbeesve. (A helyi sajtó szerint több hétig is a fején lehetett a műanyag vödör.) Amikor egy ott lakó férfi észrevette a szerencsétlenül járt medvét, rögtön segítségére sietett, de a rémült állat megpróbált elmenekülni. A segítőkész férfi azonban nem adta fel, mindennáron meg akarta menteni a medvét, ezért szólt néhány férfinak, akik segítségével sikerült lefogniuk a rettegő állatot. Végül egy fűrésszel szabadították ki a medve fejét. Miután kiszabadult, rögtön be is szaladt az erdőbe.



# RÜGYFAKADÁS

## A nyár legszebb napja

Az idei nyár legszebb napja az volt, amikor a szüleimmel ellátogatunk a budapesti Tropicariumba.

Gyorsan száguldott az autó a pesti forgalomban, és a GPS gyorsan odavezetett minket. Beléptünk egy hosszú folyosóra. A falon a földtörténeti korokat ábrázoló festmények voltak. Majd betértünk egy szobába, ahol nagyobb akváriumokban különböző halak úszkáltak. A következő szobában egy táblán zöld betűkkel volt felírva: óserdő. Rögtön egy vizesésre figyeltem fel, majd egy kisebb tóra lettem figyelmes, amelyben kis halak úszkáltak, köztük pedig egy nagy krokodil pihent. Majd ismét halakat láttunk. Ezután egy hosszú alagútba léptünk be. Innen a cápákat figyelhettük meg, de voltak köztük rájak és nagyobb halak is. Végül korallokat, tengeri halakat, rákokat láttunk.

Ez egy nagyon szép nap és egy maradandó emlék volt számomra.

**Komáromi Balázs Levente, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse**

## LogIQai tábor

Az idén második alkalommal rendezték meg a logIQai tábort Muzslyán, amelyen én is részt vettem. A táborba augusztus 25-én indultam Rolanddal és Valentinnal.

Egy játékkal vártak minket. Egy fiút és egy lányt ördöglakattal összekötöttek, és nekünk ki kellett oldanunk. Játék után ebédeltünk, de itt is összekötötték ördöglakattal a kanalakat és a villákat. Ebéd után csoportokba lettünk osztva. Összesen négy csapat volt. A csapatkapitányok középiskolás fiúk voltak. Az első játékban megismertük egymást. A második játék a guarto és a pentomino volt, ami tetszett. A játékok után vacsorát kaptunk. Vacsora után egészen a takarodóig azt csinálhattunk, amihez kedvünk volt. A szabadidőben a legtöbbször beszélgettünk, ismerkedtünk, fociztunk, asztaliteniszeztünk stb. A táborban volt egy játék, ami nagyon tetszett. Volt egy gyilkos, aki megölhette azokat a diákokat, akik egyedül voltak. Ez a játék arra hívta fel a figyelmet, hogy senkit sem szabad kiközösíteni vagy magára hagyni. Kedden reggelivel kezdtük a napot. A délelőtti foglalkozáson matematikai és magyar nyelvi feladatokat oldottunk meg, és ördöglakatot próbáltunk szétszedni. Ebéd után bementünk a városba, ahol megtekinthettük a Nepomuki Szent János Székesegyházat, a nagybecskereki városházát és a múzeumot. A fagyizás sem maradhatott ki. Mire visszaértünk, a nénik frissen sült lángossal vártak minket. A tábornak minden nap volt királya, a királynak kalapot kellett viselnie. Szerdán ebéd után kirándultunk Torontáludvarra (Idvorra), ahol megtekinthettük Mihajlo Pupin szülőházát és múzeumát. Erzsébetlakra (Belo Blatora) is elmentünk, ahol megnéztük a falu tájházát. A rossz idő miatt a hajókázás elmaradt. Csütörtökön délelőtt és délután is volt foglalkozás. A feladatok közül a logistori tetszett a legjobban. Ez a játék abból állt, hogy kaptunk egy mondatot, és ki kellett találni hozzá a történetet. Este egy táncospár jött, akik megtanították a klasszikus táncokat. Pénteken délelőtt megtanultunk szorobánon számolni. Délután volt a guarto- és a pentomino-bajnokság. Este tábortűz volt. A tűz mellett visszaemlékeztünk az elmúlt napokra, és a táborvezető kinevezte a tábor királyát. Senki sem tért haza üres kézzel, mert mindenki kapott két füzetet és két ceruzát. A táborban 60 diák vett részt. A táborba érkeztek Székelykevérről, Tordáról, Torontálvásárhelyről (Debeljačaról), Muzsláról (Mužlaról, Szlovákia) és Magyarcsernyéről.

Nagyon jól éreztem magam. Sok új barátot szereztem a tábor ideje alatt. Remélem, jövőre is eljutok, és sosem fogom elfelejteni Pista bácsi mondását, amit a feladatok ideje alatt mondogatott, mikor látta, hogy nem tudjuk: „Ha Mohamed nem megy a hegyhez, akkor a hegy megy Mohamedhez.”

**Kiss Zsanett, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

## Ősz

*Itt van az ősz,  
kopogtat az ajtón.  
Sárga, piros levelek  
hullanak a fákról.*

*Pici mókus éppen  
makkot keres télre.  
A madarak költöznek,  
a medvék bundát növesztenek.*

*A gyerekek iskolába indulnak,  
örömmel futkároznak az udvarban.  
Még érzékelhető a nyári meleg,  
de a reggelek már hűvösek.*

**Vituska Viktória, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

## Iskolám 2050-ben

Amióta iskolába járok, a táská nehéz, ha krétával írunk a táblára, poros lesz a kezünk, a csöngő hangos...

Ám szerintem 2050-ben ez nem így lesz, akkor már elektromos táblára írnak a diákok, amelyből most is van néhány, 36 év múlva azonban lehet, hogy csak azt fogják használni. Ha kimegyünk szünetre, szerintem nem padok, fák, focipályák lesznek, hanem egy egész „vidámpark”. Meglehet, hogy lesz egy bolt, egy trambulín, különféle csúszdák és sok más érdekesség. Utána csörög a karóra, amelyet persze minden diák hord, hogy vége a szünetnek. Bent gurulós székek várnak minket az asztalok mellett, amelyeken sok könyv helyett egy tangép lesz.

Én így képzelem el az iskolát a jövőben, de nem biztos, hogy mindezt megépítik. Ha felnövök, a gyerekeim elmeséli, milyen az iskola. Ha valamire megkérnének, én is szívesen segítenék, hogy tényleg megvalósíthozzon.

**Zsarkó Katarina, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin**

## Éjszaka

Az éjszaka az az időszak, amikor senkinek sincs kedve kimenni. Halálos csönd köszönt a világra. Ám semmi gond, úgymint csak álmodunk. Békében, boldogságban, zavartalanul. Eközben röpködnek az éjjeli manók. Mégsem teljesen elhaló azonban ez az élet, baglyok és denevérek repkednek a feketeségben. Valahol felkel egy gyerek, rettegve nyitja ki a szemét, de rájön, hogy nincs mitől félni. Csendesen lép, nehogy megropogjon a korhadt deszka a lába alatt, de semmi gond, anya már megszokta.

**Hajagos Norbert, 6. osztály, Ada**



**Tóth Szandra, 3. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka**

## Várjuk a munkáitokat a fogalmazásíró pályázatunkra!

A család témájára meghirdetett pályázatunkra 2014. november 10-éig fogadjuk a fogalmazásokat. December elejéig szakmai zsűri értékeli a teljesítményt, a legsikeresebb munkák szerzőit pedig jutalomban részesítjük. Az ünnepélyes díjkiosztót a 2014/15-ös tanév első félévének vége előtt, tehát karácsony előtt szervezzük meg. Az első három helyezett nyereségben részesül. Ők az óbecsei Than Emlék-házba látogathatnak el négy főre szóló családi belépővel, de könyvajándékra is számíthatnak.

Munkáitokat a következő címre várjuk: Jó Pajtás (Fogalmazásíró pályázat), 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., vagy a következő e-mail címre: jopajtás.szerk@magyarszo.com – a tárgyban, kérjük, tüntessék fel: pályázat.

### Egyszer volt egy család

Az én családom egy kicsi, szerető, segítőkész és boldog család. Van egy testvérem, akivel nagyon szeretjük egymást, és vannak a szüleink, akikkel szintén nagyon jó a kapcsolatunk.

A testvéreimet Anikónak hívják, és tíz éves. Én mindig szerettem volna, ha születik még egy kistestvérem, de anyuék sajnos nem akarták bevállalni. Nagyon örülök azonban, hogy ő itt van nekem, és mindig számíthatok rá és ő is rám. Sok a közös bennünk. Nagyon szeretjük az állatokat. Van két kutyánk, Buksi és Daki, kettő teknősbékánk, hét tengerimalacunk, öt cicánk és három nyuszink. Általában a húgommal együtt gondozzuk őket.

Anyukám és apukám munkába járnak, Anikóval sokszor vagyunk itthon egyedül. Olyankor mi készítjük el az ebédet, mire anyu meg apu hazaérkeznek. Elég sok időbe telt, mire megtanultam főzni. Persze, nem sok ételt tudok elkészíteni, de nagyon igyekszem, hogy amit készítek, finom legyen. Eleinte volt pár fogás, amit elrontottam, de azokból az esetekből legalább tanultam. Segítek a húgomnak a házi feladata elkészítésében, és minden házimunkát megcsinálunk, amit anyu mond. Volt már olyan eset, hogy amikor anyu hazaért a munkából, egy nagy halom mosatlan tányér és pohár várta. Akkor nagyon mérges volt rám, és leszidott. Már megtanultam, hogy mire hazaér, mindig rendnek kell lennie, és mindent megcsinálnom. A mi családom nagyon szereti az édességet. Főleg én és apukám. Anyu szokta is mondani, hogy ne együnk meg minden csokit meg kekszet egy nap alatt, hanem hagyjunk máskorra is. Ezt néha nehéz betartani. Ebéd után, bármennyire is tele van a hasunk, mindig marad hely egy csokinak vagy egy szelet sütinnek. Anyukámmal szeretünk kalácsot sütni. Nagyon jól mozog a konyhában, én pedig mindig szívesen segítek neki, mert én is szeretnék ilyen jól sütni-főzni.

Délután a tesómmal mindig kitalálunk magunknak valami érdekes programot, hogy ne unatkozzunk. A múltkor például két órát lófráltunk a kertben süni után kutatva. Sajnos most nem jártunk szerencsével, de egyszer volt olyan is, mikor három kicsi sünit találtunk, és két hétig gondoztuk őket, de aztán sajnos elpusztultak.

Hetente legalább háromszor meglátogatjuk a nagyszüleinket. Jó viszonyt ápolunk velük. Sokat szoktak mesélni, hogy milyen volt gyerekkorukban, és mi mindig nagy érdeklődéssel hallgatjuk a történeteiket. Mikor elmegyünk, a mama mindig készít valami finomságot nekünk, amit gyorsan befalunk. Jókat lehet velük beszélgetni, mert nagyon pozitívak, és ha beszélék velük, mindig jó kedvem támad.

Az idén nyáron voltunk a tengeren tíz napot, ahol a családom egészen összekovácslódott. Mivel a szüleim sokat dolgoznak, a család nem mindig van együtt. Most nagyon furcsa volt, hogy tíz napig folyton együtt voltunk, és mindent együtt csináltunk. Kifejezetten jól telt mindenkinek, mert úgy érzem, hogy azóta sokkal szorosabb lett a kapcsolatunk egymással.

Hétvégenként szoktunk kirándulni, persze csak akkor, ha van rá időnk. A testvéremmel nagyon szeretjük a hétvégi kiruccanásokat. Főleg, mikor akvaparkba megyünk vagy az állatkertbe. Olyankor mindig sok felejthetetlen élményekkel gazdagodunk, amelyeket egyhamar nem is felejtünk el.

Én ilyennek képzelem el a tökéletes családot, mint amilyen a miénk. Mi mindig összetartunk, és ha valami gond van, mindig egymás mellett állunk. Nagyon szeretem a családomat, és remélem, a sors úgy hozza, hogy mindig ilyen boldogok leszünk.

**Kovács Hargita, 8. osztály, Móra Károly iskola, Szaján**

## RÜGYFAKADÁS



### Egy napom jelenetei

Ébredéskor a szobámat a kelő nap fénye aranyozza be. Csodaszép ez a látvány! A falakat élénk narancssárgára festi, és ilyenkor mindig a fejemre húzom a takarót, mert a fény szinte vakító.

Mosdás, fogmosás, öltözködés. A szokásos szertartások után kipakolok a táskából, és elkészítem teendőim napi tervét. Kopogást hallok:

– Mi legyen a reggeli? – kérdezi a nagyi.

– Tükörtojás és tej. Hoztál friss kenyeret, vagy menjek én a boltba?

– Hoztam, te csak tanulj, majd szólok, ha kész a reggeli!

– Jó! – válaszolok megkönnyebbülve, mert nem kell boltba mennem.

Pár perc múlva finom falatokat tesz elé a nagyi. Ropogós, friss kenyér, puha, belül még meleg. Három tükörtojás a tányéron, és mellette az én levendulás bögrém, amelyet a neném hoztak tavaly a tengerről. A tápláló reggeli után újra az íróasztalomhoz ülök. Nemrég kaptam, rengeteg fiókja van, és hatalmas a munkalapja. Szépen elfér rajta minden, és valóban praktikusabb, mint az előző. Előveszem a matekfüzet: házi feladat van bőven. Eszembe jutnak az órán tanultak, és rövid időn belül már be is csukhatom. A következő a földrajz: az idén Ázsiáról tanulunk, és én rendkívül örülök ennek. Szép sorjában mindennel elkészülök. Az időről szinte el is feledkezem. Csörög a telefon:

– Fiam, mikor indulsz ma suliba? Este mikor várjalak? – szól anyu a telefonba.

Hoppá! Már így elmúlt a délelőtt? – gondoltam magamban, és gyors válaszok után öltözni kezdek.

Kimarad az ebéd, hisz már délben a suliban kell lenni. Nem baj, este meleg vacsora vár haza. A délután ebben a hónapban nagyon hosszú. Estig sulis, sok órával, sok új anyaggal.

Valamikor hét óra után vergődök haza. Finom vacsora vár, amit éhes hassal gyorsan behabzsolok. Bekapcsolom a számítógépet, letusolok, és játszom egy jót. Tíz óra után villanyoltás. Nincs mese, holnap minden újra indul. Jó éjt!

**Illés László, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

### Édesapám

Édesapámat Zoltánnak hívják, én tatának szólítom. Sovány termetű, a szeme kék, a haja fekete. A faluban dolgozik, szobafestő. Az otthoni feladata a kert takarítása és a favágás. Szabadidőnkben focizunk. Együtt vágjuk a fát és horgászunk. Segítek neki megjavítani a kerékpárt.

Szeretem az édesapámat, mert sok időt töltünk együtt.

**Szabó Oszkár, 2. osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava**

### Megbecsüljük az egyének másságát

Én egy olyan ember vagyok, aki nem nézi le a másikat testi-vagy szellemi fogyatékosága miatt.

A környezetemben ilyen problémával küzdő embereket nem ismerem, de a tévében meg az interneten sok ilyen kisebb-nagyobb problémával küzdő embert látok. Becsülöm azokat az embereket, akik arra tették fel az életüket, hogy a beteg embereken segítsenek. Ilyenkor arra gondolok, hogy példát vehetnénk róluk, és a többieknek is az ő útjukon kéne járniuk, vagy legalább támogatnunk kellene az efféle alapítványokat. Én azért sem nézem le az ilyen embereket, mert ők nem tehetnek arról, ha netán valamilyen betegséggel, fogyatékosággal születtek. Vannak, akik feltűnően mutogatnak az ilyen emberekre, pedig nem is tudják, hogy milyen nehéz is lehet az életük, és az, hogy megbirkózzanak a mindennapokkal. Őket nem kigúnyolni kell, hanem segíteni, megbecsülni.

Ha találkoztok egy szellemi vagy testi fogyatékos emberrel, ne bámuljátok meg, és ne mutogassatok rá, mert nem tudjátok, hogy milyen bonyolult is lehet az élete!

**Varga Patrik, 8. osztály, József Attila iskola, Bácskertes**





## Skóciában

Skóciában voltam a nyári szünidőben, egy nagyon szép városban, ami a tengerpart mellett van és Ayrnek hívják.

A város központja régi épületekből áll. Nagyon sok üzlet van egymás mellett, ahol rengeteg ember sétál az egyik üzletből a másikba, és vásárolnak. A város többi részén gyönyörű új házak vannak, de nem olyan, mint otthon, ott negyedek vannak, játszóterekkel és parkkal. Táblák is vannak, amelyeken az áll: „Mi, szomszédok, vigyázzunk egymásra!”. Vannak bevásárló központok benzinkutakkal autómosóval nagy parkolókkal ellátva. A bevásárlóközpontban nekem nagyon érdekes volt, hogy a gyerekek szórakoztatására sok minden volt, és nem kellett érte fizetni.

Egyszóval nagyon szép volt az idei szünidő, és számomra minden napja élmény volt.

**Andrea Flais, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse**

## Színes vers

*Piros a ház teteje, meg a tarka lepke szárnya hegye.  
Kék az ég, és kék a zöld, kék a fa és kék a föld.  
Sárga a nap sugara, vidáman játszunk alatta.*

**Pece Anderla Rita, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék**

## Egy mesterség bemutatása A kovács

Emlékszem arra a novemberi napra, amikor ellátogattam István bácsihoz, aki már 40 éve kovácsmester. Ő magas, izmos ember, az arca pirosas színű, a ruhája piszkos a munkától. A környéken ő a legismertebb a szakmájában.

– Én édesapámtól tanultam meg a kovácsolás fortélyait – meséli. – Az első tökéletes művem egy kés volt. Majd megkértem apámat, hogy tanítson meg más dolgokra is. Ezek után tanultam meg elkészíteni a patkót, a fokost és a különféle éleket.

– Mikor épült fel ez a műhely? – kérdeztem.

– A műhely 35 éve épült, és azután kezdtem el aktívabban dolgozni ebben a mesterségben, miután elkészült.

– Hogy megy manapság az üzlet?

– Nem túl jól, mert a gyáraknak különféle gépeik vannak, amelyek gyorsan elkészítenek bármit.

– Megmutatja nekem valaminek az elkészítését? – kérdeztem István bácsit.

– Hát persze, mindjárt el is készítek egy kést.

Elővett egy kalapácsot és egy megfelelő vasdarabot, amit a tűzbe tett hevülni, majd kivette a tűzhelyről, s elkezdte a formájára kalapálni, végül hideg vízben lehűtötte. Hihetetlen, de 5 perc alatt elkészítette a kést. A munkálat közben csodálattal néztem a kovácsmestert, aki nagyon szép, de egyben nehéz munkát végez. Csodálkozom, hogy tud 40 éve ilyen nehéz munkában helytállni.

– Én is megpróbálhatom? – érdeklődtem.

– Persze, majd segíték.

Nekem a kovács segítségével 15 perbe telt elkészíteni ugyanezt a kést.

– Köszönöm szépen a beszélgetést, most már indulnom kell. Viszontlátásra!

– Viszontlátásra!

Azért készítettem a mesterrel interjút, mert azt gondolom, hogy régen a kovács nagyon fontos ember volt a faluban, ma már azonban szinte kihalt félben levő mesterség.

**Lábadi Csongor, 7. osztály, Ada**

## Kedves Pajtások!

A szerkesztőségünkbe érkező írásaitok arról győznek meg, hogy széleskörű az érdeklődésetek. Ennek köszönhetően lehet rovatunk változatos a téma és a műfaj tekintetében is. Remélem, mai válogatásunk számotokra is ezt tükrözi. Ráadásul a 13. oldalra becserkésztük a család témájára meghirdetett pályázatunkat, ami tovább tarkítja a képet. Úgy tűnik, pályázatunk iránt ismét felélénkült az érdeklődés, lehet, hogy újra egész oldalt számunk rá. Megjelenésre még elég sok fogalmazás vár, de újak is érkeznek. Legutóbb a **bácsfeketehegyi Nikola Đurković iskola 4. b osztálya** küldött tekintélyes mennyiségű fogalmazást.

Az utóbbi számunk lezárásától mostanáig igazán szép számban érkeztek munkák, köszönjük az igyekezetet. Főleg fogalmazásokat küldtetek, bár – álljon itt ismét – nagyon számítunk a rajzaitokra is.

A következő helyekről érkezett postai küldemény:

**Moša Pijade iskola, Pacsér:** Kardos Andor, 6. osztály,

Kiss Ferenc iskola, Orom: Tratyik Rafaella, Purger Doroti, Miklós Jessica, Dobó Kata, Körmöci Márk, Kádár Barbara, 6. osztály,

**J. J. Zmaj iskola, Szabadka:** Márton Máté, Kovács Laura, Köteles Éva, Katancsity Márk, Ruzsin Krisztina, Vučelić Vanja, Kéri Sándor Botond, Duránti Rita, 4. osztály,

**Đuro Salaj iskola, Szabadka:** Brindza Kocsis Erik, Brindza Kocsis Richárd, 4. osztály,

**József Attila iskola, Újvidék:** Pece Anderla Rita, Fodor Izabella, Kálóci Amália, 6. osztály,

**Sever Đurkić iskola, Óbecse:** Sánta Georgina, Rákos Tímea, Balzam Dávid, 5. osztály, Hasznosi Tóth Karolina, 6. osztály,

**Hunyadi János iskola, Csantavér:** Lőrinc Olivér, Kuruc Réka, Balassa Ákos, Pósa Vivien, Rác Noémi, Kőműves Máté, Milovánovity Deján, Kovács Emese, Kopunovity Rebeka, Fülöp Afrodita, Nagy Roland, Huszta Henrietta, Vituska Réka, Erdélyi Dávid, 5. osztály, Anitics Szuzanna, Sinkovics Sztella, Csepella Máté, Toldi Boglárka, Barna Liliána, Csörgő Dávid, 6. osztály, Nagy Torma Enikő, Ozsvár Bianka, 8. osztály.

## Hozzád írom, Föld!

*Csapzott, megtört, zilált  
testem hová is fektessem?  
Puha, meleg, zöld ágyadba,  
melyet te vetettél nekem?*

*Irgalmazz meg haragodtól,  
s a tüzes istennyilától.  
A tengereket ne fordítsd ki  
önmagukból!*

*Ne sírj tovább, vége  
minden szenvedésnek,  
s majd szebb nap jön el  
hozzánk, mely elűz  
minden sötétséget!*

*Újra rend lesz,  
harmónia és béke,  
mely a Földet elárasztja  
ma és mindörökre!*

**Turi Orsolya, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya**



Hihetetlen történetet mondok, de annyira állítják, bizonyítják az összes medvék (mert szeretnek ám a medvék dicsekedni), hogy lovagiatlanság benne kételkedni.

Gazsi körül forog a kaland. Gazsi, ez a vásott kisfiú, elszökött otthonról (bizonyosan rossz fát tett a tűzre, eltört talán egy bögrét), s addig ment, mendegélt, míg egyszer az erdőben találta magát, annak is a kellős közepén. Megéheztén, korgott a hasa, szeretett volna már visszamenni, de nem tudta az utat.

Nosza, sírásra fakadt a mi Gazsink, de biz' azt senki sem hallgatta, csak a gyík és a szarka, de azok csak nevettek, mintha mondanák: „Minek mentél el otthonról, te kis csacsi! Minden dolognak elébb kell a végét átgondolni!”

Amint így búslakodék a szegény Gazsi, egyszer csak megzörren a gally, s ott terem a tisztáson dirmegve-dörmögve egy vén mackó. Most ijedt meg igazán Gazsi, roppant zokogásra fakadva.

– Ne bőgj, fiacskám – monda a medve szelíden –, nem eszlek meg, pedig jó pecsenye válnék belőled. A minap megfogta a bocsomat egy ember, aztán megsajnálta, szabadon eresztette, akkor megfogadtam, hogy soha nem eszem többé emberhúst.

– Igazán nem akar megenni, mackó bácsi? – Nem én, fiam; inkább itt haljak éhen! – Akkor hát vezessen haza az apámhoz.

– Ám már olyan bolondot nem teszek a kedvedért, hogy én a falu közelébe menjek, mert nektek a hústok jó, nekünk meg a bőrünk jó; hanem tudod mit, fölveszlek a hátamra, hazaviszlek a barlangomba játszótársnak a fiam mellé.

A medve hátára vette Gazsit, s meg sem állott vele hazáig.

Otthon már párolgott a jó ebéd, pecsenye, gyümölcs és csemegének medvecukor. A kis bocs nagyon megörült a pajtásnak, s Gazsi is kezdett kibékülni a helyzetével. Csak úgy visszhangzott a barlang a vidám hancurájuktól.

Birkóztak, búvársdit játszottak, a denevéreket ijesztgették. A kis medvebocs olyan udvarias volt, hogy hagyta magát földhöz vágni, Gazsi kacagott, ugrált örömeiben.

Az öreg úr (már ti. nemzeti Mackó uram), elvégezvén délutáni szunyókálását, így szólt: – Menjünk most, gyerekek, sétáljunk egyet a parkban. (Az egész erdőséget a maga parkjának tartotta.)

A kirándulás azonban rosszul ütött ki. Egy fa mögül vadász leselkedett a medvére.

Durrant a fegyver, s az öreg mackó fején találva rogyott össze. A kis bocs ijedten futott apjához annak fájdalmas bögéjére, Gazsi ellenben sem nem hallott, sem nem látott



## Gazsi kalandja

semmit, rémültében hanyatt-homlok rohant egyenesen a vadász felé.

– Végem van! – hörgé az öreg mackó.  
– Ne hívassak orvost? – siránkozék a bocs.  
– Nem, nem! Nem akarok még meghalni. Megpróbálok hazavánszorogni!

S a vén medve nagy kínosan hazaindult; a vér csak úgy csepegett. Mindenütt piros lett a fű, amerre mentek. Annyira jó szíve volt, hogy Gazsíról sem feledkezett meg:

– Hát a pajtásod hol van?  
Szétnéztek az erdő fái közt, s íme, a rossz Gazsi már akkor a vadász ölében ült.

– Gonosz, háládatlan teremtés – sóhajtott a medve –, a gyilkosomhoz szegődik. Majd hozzátette nagy lelki türelemmel s medvétől szokatlan jámborsággal: – De nem lehet csodálni, hiszen ember!

És Gazsi háládatlanságát csakugyan nem lehetett csodálni, mert a vadászban a saját édesapját ismerte fel.

– Te vagy, édes rügyem, kis Gazsikám! – kiáltott fel a vadász, vidám öröme gyúlván.  
– Ej, csakhogy rád akadtam! Milyen szerencse, hogy a vadak fel nem faltak! De minek is teszel olyanokat, hogy felügyelet nélkül távozol hazulról.

– Soha nem teszem többet – könyörgött Gazsi –, csak még most az egyszer bocsásson meg, édesapám. Itt veszttem volna, ha nincs az a becsületes medve, akit édesapám meg-

lőtt; az a hátára vett, hazavitt a barlangjába, megettet, megitatott, gondomat viselte...

– És én éppen azt a medvét lőttem meg! – kiáltott fel a vadász megilletődve. – Hát én a vadállatnál is rosszabb vagyok? Gyere fiam, vezess a medvéhez!

Elindultak a medve barlangjába. Már ott-hon feküdt az öreg mackó bekötött fejjel, a bocs pedig gyógyította mindenféle füvekkel és orvosságokkal.

Gazsi odarohant, és kezet csókolt a mackónak, ami láthatólag könnyítené fájdalmát, míg ellenben a vadász ünnepélyesen bocsánatot kért:

– Ne haragudjék, barátom uram! Ami történt, történt, változtatni már nem lehet, de szívem mélyéből sajnálom.

A mackó kezét nyújtá a vadásznak, s ezzel szent lett a béke. Sajátságos ritka jelenet, érdeemes arra, hogy a piktör bácsi lefesse.

Mondjam-e még tovább ezt a mesét?

Medvecsont is beforr, a mackó meggyógyult, nem úgy, mint a varjú, de azt majd ezután mesélem el.

Gazsi és a vadász ott maradtak a beteg mellett egészen a felgyógyulás napjáig, amikor aztán annak az öröme egy víg napot csaptak a barlangban.

Nagy lelkesedéssel járták a medvetáncot: Heje, huja, haj! Nincs már semmi baj!

**Mikszáth Kálmán**



**Herczeg Ferenc**  
**Pogányok**

(Részlet)

**I.**

Az újhítűek akkor az ezernegyvenhatodik esztendőtt írták az Úr születése után.

Bíboros alkonyatra barna, enyhe éjszaka következett.

A hold még nem kelt föl a Maros völgye fölött, az égboltozat nem is világította meg a síkságot, csak tündöklött magában.

A csillaghadak megszorodtak a csodálatosan tiszta éjszakában. A békésen vonuló égi nyájak közé, melyeket számon tart a pusztai nép szeme, idegen csillagok keveredtek. Szürosszemű kis jószágok, melyek ismeretlen csillaghavasok gyémántkődös csúcsáról ereszkedtek alá, mint a kőszáli kecske a legelésző juhnyáj közé.

Csak egy helyen volt sötét az ég: a folyó irányában. Ott ijesztő feketén, mint a föld gyomrába vezető nagylyuk, ásított Csanád földvárának tömege.

Palánkfallal koronázott lomha földsáncainak és óriás gerendákból ácsolt őstornyainak árnyékképe olyan, mint egy formátlan ököl, amely torkon ragadta és letepergte a szabad pusztát. Vagy olyan, mint a fekete koporsó, amelybe a délvidéki nemzetségek szabadságát temették. Sötét tilalomfa a rónaság szívében. Örökös fenyegetés és irgalmatlan parancsszó, amely a sátoros pogányoknak szól.

Ajtony hajdani birodalmának legtávolabbi zugában is érzik a fullasztó nyomást, amellyel a fekete épülethalmaz a pusztá mellére nehezedik. Hörögnek alatta a szabad pusztai nemzetségek, hánykolódnak, mint a leütött őzbak a hiúz karma alatt: de talpra állani már nem tudnak.

Alkonyatkor, ha már bezárultak a vár kapui, néha kísérteties árnyékok bukkannak föl a rónaság szemhatárán. Kalandos körvonallú, félelmetes éjjeli lovasok, kik nesz nélkül kerülgetik a földsáncokat, és a gyűlölettől izzó szemmel méregetik a tornyokat.

A sáncok és a fatornyok fölé, büszkén uralkodva a váron, hatalmas kőpalota emelkedik. Oly dacosan mereszti égnek a saroktornyait, mintha négy öklével fenyegetné a szálló fellegeket.

– Az isten vára! – suttojják a pusztai emberek.

Ott lakik az új isten, akit István király hozott. Aki járt a palotájában, azt beszéli, hogy a falai is ezüstbe, bársonyba öltöztetvék. Véres bálványképek vannak benne, félig nyüzött és keresztre szögezett kis istenek... Az isten várát fekete papok őrzik.

Azok sokat böjtölnek, ostorozzák magukat, és halottas éneket énekelnek. Mert az új isten szomorú úr, és kedvét leli a könnyekben és a gyászban. Az új isten haragos úr, és örök tüzret vet mindenkit, aki nem fizet neki dézsmát.

**II.**

Alvó éjjel fenn a vár fokán, a nagy torony árnyékában, megszólalt egy emberi hang. Egy másik hang meg válaszolt neki. Embert nem lehetett látni a sötétségben, és a toronyi ór azt hihette, hogy az éj szellemei társalognak érces hangon.

– Te vagy az, Márton kanonok?  
– Én vagyok, Valter uram.  
– Éjnek idején mit művelsz egyedül a vár fokán?

– Nézem a pusztában égő tüzet.  
– Mi néznivaló van azon?  
– Sötét alakok guggolnak körülötte... Vajon kik lehetnek?

– Csavargó pogányok lesznek, Márton. A pusztai asszony cselédjei.

– Egyikük néha föl-fölkel, hogy egy nyaláb száraz nádat vessen a tűzre... A láng elfulad egy pillanatra, aztán sziporkázva fölcsap megint. Látod, hogy ég? Látod, hogy lobog? Piros gőz gomosolyog fölötte...

– A lelked is nyugtalan, Márton, mint a pusztai tűz lobogása.

– Mert fújja a pusztai szél.

– Hallgass rám, Márton! Gellért püspök küldött hozzád. Azt mondta: Mi dolog az Márton kanonokkal? Fölmentem a böjt alul, és mégsem eszik. Eltiltottam a virrasztástól, és mégsem pihen. Az arca sápadt, mint a fogyó holdé, a tekintete pedig izzó, mint a beteg farkasé. Magában jár a kanonok és a testvérei félnek hozzá szólni. Mi dolog ez?

– A püspök kérdi?

– A püspök mindnyájunk atyja, és téged különösen kedvel. Nagy és szent feladatot szánt neked: pogány testvéreid, a besenyők megtérítését.

– A püspök jó atya. Sohasem ostoroztatott meg és gyakran nevezett a fiának.

– Mit válaszolsz a kérdésére?

– Mondd meg püspök-atyámnak, hogy a fia két hét múlva halott lesz.

– Beteg vagy, Márton?

– Nem tudom, mi a betegség.

– Mi ölne meg hát két hét alatt?

– Megöl a pusztá szele.

– Nem értem a szavadat, Márton.

– Nem érted uram, mert német vagy. De én itt születtem a pusztán.



– Gyónj meg, fiam. A püspök kívánja.

– Nem tudom, hogy bűnös vagyok-e, de azt hiszem, hogy el fogok kárhozni. Kárhozatba ejt a pusztá szele, Confitéor, páter! Amíg a bakonyi papoknál nevelkedtem, nyirkos erdő méhen, nem gondoltam a pusztával. Semmiel sem gondoltam. Csak sanyargattam magamat, mint a többiek, és reggeltől estig az üdvösségemért imádkoztam...

– Jámbor testvéreid akkor mártírhálált jósoltak neked, buzgalmad jutalmául...

– Gellért úr akaratából ide kellett jönnöm. És amióta újból hallom a szél zizegését, a szabad pusztai szélét, mely egykor atyám sátorpalotájának ponyváját dagasztotta, és harci paripám sörényével játszott: azóta bezárultak fölöttem a mennyország kapui...

– Keress erőt az imádságban!

– Confitéor, páter! A feszület előtt térdepelek, és egyre hallom a nádasok zúgását. Zsolozsmát énekelek, közben pedig besenyő harci dalok járnak az eszemben, amelyekről azt hittem, hogy régen elfelejtettem. És hiába igyekszik a lelkem az ég felé: mindig visszacsap, és mélyen a pusztá fölött kalandozik, a pusztá fölött, mint borús időben a fecske.

– Hallgatlak, fiam.

– Tudod, uram, hogy jól tűröm a fájdalmat. Gyerekkoromban is csak egyszer sírtam: mikor a nagy István király kiirtotta a pogány nemzetiségemet, és én árván maradtam a Tisza partján. Azóta száraz volt a szemem. Egy hónap óta úgy érzem azonban, mintha szakadatlanul forró csöppek peregnének a szívemre. Tud az ember szíve sírni, Valter?

– Beszélj tovább, fiam.

– Ha lónyertést hallok a pusztán: megreszket minden tagom. Ha távoli túlököső üti meg a fületem: eláll a szívem verése. És hogy irigylem, haj, hogy irigylem a parton röpködő síró csüllöket! Szabadon járhatják a nádas, és nem kell törődniük az örök üdvösségükkel...

– Irtózat fog el, Márton! Emlékszel a mi boldogtalan Jeromos testvérünkre? Buzgón szolgálta az Urat, míg aztán esztét nem vette a magyar betegség, és kiszökött a pusztába, ahol most átkozott pogányokkal sátorozik. Miféle gonosz démon csábít titeket a kietlen mezőkre?

– Hetek óta ugyanegy álomkép zaklat. Álomban künn járok a pusztán. Körülöttem sehol egy ember. Rohanva sietek tovább, mindig tovább! Néha fölsikoltok örömben, mint a vadmadár. Néha levetem magamat a földre, és megölelem az elperzselt gyöpöt. Aztán megint tovább sietek, mindig tovább, míg a lélegzetem el nem áll, az erőm el nem hagy. Összeroskadok, és haldokolva oly boldog vagyok, atyám, oly boldog, aminő ébren nem voltam soha!

– A sátán nyújtogatja feléd karjait, a sátán, aki farkas képében kullog a pogány pusztában... Ne hallgass a szavára, Márton!

– Megfogadtam püspök-atyámnak, hogy engedelmes fia leszek, és ura maradok a szavamnak. De bele fogok halni.

– Ki törődne a földi életével? Csak a halálunk legyen boldog.

– A halálom átkozott lesz, atyám. Mert a halálomban is bántani fog a gondolat, hogy a székesegyház nyirkos cintermében kell nyugodnom, és nem pihenhetek künn a pusztán, a széljárta pusztán...

– Rajtad csak a Jézus irgalma segíthet. Most kövess, kanonok, itt a zsolozsma ideje.

A két pap megindult a székesegyház felé. Lassú léptekkel mentek a vár fokán, és amint a szél megdagasztotta a köntösük bő ujját, denevérszárnyuk nőtt. A kivilágított egyházból már hangzott a kanonokok latin himnusza:

„Uram, bosszúállásnak erős Istene, bosszúálló erős Isten, jelenjél meg!”

### III.

A pusztai tűz, mely az imént apró fénypontokat rajzolt a vár fokán álló emberek szemébe, ott csillámlott a Maroson, az avar-gát irányában.

Újhítú ember éjnek idején nem szívesen került arrafele. A gyöpös földhányás tövében öreg mocsártölgy állott, melyet az óhitűek szentként tiszteltek. Azt tartották, hogy holdtöltekor odagyülekeznek a holdleányok. Némelyek erősködtek is, hogy látták a szelídarcú, fehérhús szüzeket, amint lassan, mint a szálló éjjeli gémek, aláereszkednek a levegőégből. A tölgy kinyúló ágain megülnek s dalolgatva pörgetik ezüstorsójukat. A nádi bábák megfelelgetnek nekik a vízből.

Csanád ispán, aki akkoriban kopjanyéllal kergette a maros mentieket keresztvíz alá, földulatott a megyéjében minden bálványkövet, és kivágatott minden szent fát. Ezt az egyet mégis megkímélte.

Ha keresztény ember nem is járt szívesen a fa árnyékában, melyet titokzatos kezek áldozati állatok koponyáival és beteg emberek ruháival ékesítettek, a püspöki halászok mégis úgy vélekedtek, hogy arra esik a Maroson a legjobb tanyavetés. Nem is volt valami vakbuzgó keresztény hírük. Az egyházi virgácsától félve, ünnepnapon bevonult az egész halászfelekezet a marosvári Boldogasszonytemplomba, de a prépost mégis azt tartotta felőlük, hogy denevérhitűek. Karácsonykor meg is intette őket a szószékről, hogy hálókötéskor ne merészkedjenek éktelen magyar nótákat énekelni, inkább zengjenek Istennek tetsző Mária-éneket.

A lobogó tűz körül vagy harminc ember kuporodott a gyöpön. Nem volt valamennyi a felekezetből való; a fele környékbeli legényekből telt ki, akik a lovukat hozták éjszakai levegőre. Az ispán ugyan eltiltotta az ilyen gyanús éjjeli kóborlást, de nyári időben még a várbeli legények is átúszattak a Maroson, hogy tüzet rakhassanak a szabad pusztán.

Maguk sem tudták ugyan, hogy mi dolguk a harmatos réten, csak hajtotta őket sátoros apáik nyughatatlan vére.

A férfiak mozdulatlanul és némán ültek a tűz körül. A fölcsapó láng szilaj ragyogásával megaranyozta barázdás arcukat. Ha lelohadt a tűz, egy perecre árnyékba borultak és hegyes süvegjükkel, bő subájukkal olyanok voltak, mint az óriás kucsmás gombák családja, mely most bújt ki a föld alul. Kissé hátrább heverésztek a halászbokor fattyú-laptárosai és a lóörző suhancok.

A nagy csöndességet most megzavarta a laptáros gyerek, aki vizet hozott a Marosról. Odatette a vödört a főpicés elé és nyugodtan jelentette:

– Holt ember akadt a vejszébe.

– Tegnap beleveszett egy böszörmény asszony a gátnál, – szolt az egyik lóörző.

A laptáros félvállról felelt csak vissza:

– Nem asszony az, ha ember: hasmánt úszik a vizén.

Öreg Pós, a főpicés, közönyösen nézte a tüzet, az ínszedő azonban odaszólt a legényeknek:

– Tartsátok szemmel az öreg hálót, hogy össze ne bogozza a Büfögő.

(A furfangos víziember olykor halottnak tette magát, és meredt szemmel úsztat a Maroson, hogy hozzáférközzék a szerszámhoz.)

Oly halkán beszélt, mintha biztosra venné, hogy füle van a Marosnak. A fiúk meg visszafojtott lélegzettel hallgatództak, hogy locsán-e már a fekete víz.

– Pós báty, – kezdte újból a laptáros gyerek, – a vejszébe akadt ember lapockája alatt nyilvános van... És alkonyatkor is úsztatott a Maros megnyilazott embert. Messzi útról jöttek azok.

– Akkor hát az erdélyiek békétlenkednek megint. Erre megint megszólalt a halászbokor ínszedője. Sötét képű, horpadt mellű ember volt. Rekedtes hangon és sebesen beszélt.

– Nem is lesz békeség addig, míg új földosztást nem csinálnak! Mert az első osztás nem volt igazságos. A hadakozók elvették a legjavát, a többinek a hitvénya jutott, soknak meg semmi. István úr pedig elvette sok embertől azt is, ami je volt, és odaadta a papnak és a németnek... De hiszen majd csinálnak új osztást Endre meg Levente. Csak hadd kezdjék az erdélyiek!

A főpicés elhallgattatta a lármas embert. Egy csomó nádat vetett a lángra, aztán kedvtelenül dörmögte:

– A tavasz óta minden gyerek és minden bolond háborúval álmodik. De amíg Csanád ispán nyugodtan ül a várában, addig csak szóbeszéd a háború. Mert nem hiába van keselyűorra az ispánnak: előbb megszimatolja ő a vér szagát, mint akárki fia. És mikor a többi még kantároz, akkor ő már nyeregben ül.

Öreg Pós elhallgatott és a halászok közül senki sem mert neki ellentmondani. Egy hetykearcú legény azonban, aki két szürke kancájával az imént érkezett a nádas felől, vakmerően megtörte a csendet.

– Pós báty, nyergeltet ám az ispán!

## Kedves Olvasó Tanulók!

*Minden jelen van Herczeg Ferenc Pogányok (1902) című regényében, ami egy népszerű, olvasmányos regény kelléke: hit, lázadás, kaland, háború és szerelem. Az 1046-ban, a Vata által vezetett lázadás korában, az alig kereszténnyé lett Magyarországon játszódik. Főhőse Alpár herceg, akit besenyő apjának, Thonuzóbának a megöletése után keresztény papnak neveltek, de aki a lázadás kitörésekor mégis a szívére hallgat, s az elégedetlenkedők táborába áll, ő lesz a vezérük. A regény a Kelet és Nyugat határmezsgyéjén álló korabeli Magyarország viszonyainak, emberi horizontjainak hiteles képét igyekszik megfesteni.*

Jó olvasást!

**Bence Erika**



## A sztárok és a szépítkezés

**A** mikor sztárokra gondolunk, rögtön a szemünk előtt láthatjuk azt is, hogy erős smink nélkül ki sem teszik a lábukat az utcára, ezért mindig profi sminkesek tüsténkednek körülöttük. A valóságban nincs ez mindig így, és minden sztárnak megvan a külön sminkelési szokása. Az alábbiakban bemutatunk néhányat.

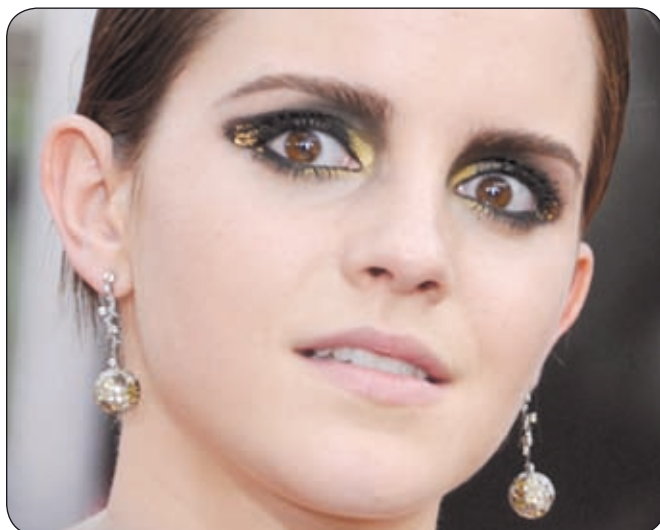
olykor letört egy darabot, és azzal kente magát. Ezenkívül piros rúzst tett az ajkára és az arcára, ezzel kész is volt a smink. A nagyival ellentétben viszont Jessica anyja bátran használta a különböző színeket, és nem is hagyta el a házat anélkül, hogy ne lett volna teljesen kifestve.

### Lazán sminkelt a metrón



Fényűzés, limuzinok és mindig készen álló sofőrök. Általában így képzeljük el a sztárok hétköznapjait. Egy olyan nagyvárosban viszont, mint amilyen New York, könnyen előfordulhat, hogy a tömegközlekedést választják. Ilyenkor pedig pont olyanok, mint bárki más. Drew Barrymore nem visolyog a metrótól. Azt viszont nem szereti, ha elkenődik sminkje. Mások is látták, amint az egyik hétvégén Brooklyn felé metrózott, és elkezdte igazítani a sminkjét.

### Túlzásba viszi a sminkelést



Emma Watson beismerte, hogy neki a sminkelés a szenvedélye. Saját elmondása szerint is gyakran túlzásokba esik, mert túl sok sminket használ. Teszi ezt annak ellenére is, hogy őszintén hiszi, a szépség első sorban belülről jön, és bárki gyönyörű lehet, aki annak is érzi magát. Ugyanakkor mindennek tudatában is szereti az arcfestést. Mint mondta, mindig is szeretett sminkelni, mert élvezzi, hogy kísérletezgethet az arcával. Állítása szerint a hétköznapokon ugyan nem visel sok sminket, mégis rengeteg piperecuccot tart otthon.

### Az aloe verára esküszik



Jessica Alba arról beszélt az egyik interjújában, hogy nem szeret túl sok sminket használni, de szívesen kísérletezik. Szereti a füstös szemhéjat és a hangsúlyos szemceruzát is, de nem túl sok mindent egyszerre. Jessica kitért arra is, hogy a női praktikák terén a nagymamája volt rá a legnagyobb hatással, hiszen nagyon sok időt töltöttek együtt, szinte vele nőtt fel. A nagymamájának pedig volt aloe vera növénye, amelyről

### Csak másokat fest ki jól



Gwyneth Paltrow arról panaszkodott egy interjújában, hogy amíg másokat szépen kifest, addig magát nem tudja. Állítása szerint szörnyen sminkeli ki magát, annak ellenére, hogy barátait rendszeresen ő festi ki. Mint mondta, nem hisz túlságosan a kozmetikai szerekben, a természetesség híve. Az egyetlen dolog, amire szüksége van ahhoz, hogy jól nézzen ki, az egy kiadós alvás, ami ha nem jön össze, úgy néz ki, mint akin áthajtott egy teherautó. Mint mondta, nemcsak az arcára, a testére is odafigyel. Nem fogyókúra-megszállott, de nem is kell szigorúan kísérnie, mit és mennyit eszik, mivel sokat mozog. Másoknak is ezt ajánlja. Gwyneth bátran mutatkozik smink nélkül is, a folyadékbevitelt azonban fontosnak tartja. Szívesen iszik vizet.

**Összeállította: L. M.**



## Számolta a lapokat

**B**en Affleck megszállott kártyás hírében áll, de úgy tudni, mégsem várják tárt kapukkal a kaszinók. Sőt, a pletykák szerint lassan már be sem teheti a lábát egy kaszinóba sem. Las Vegasban szinte már nincs is olyan hely, ahonnan ne tiltották volna ki egy életre. A kaszinótulajdonosok szerint erre azért volt szükség, mert a színész csal. Legutóbb egy ismert kaszinóból rakták ki, méghozzá azért, mert állítólag számolta a lapokat.



## A kellemetlen eset

**A**z elmúlt időszakban a pletykalapok sokat duruzsoltak Kanye Westről, aki Sydney-ben tartott koncertjén megdöbbsentette a rajongóit. A rapper két szám között egy kis beszélgetésbe elegyedett a közönséggel. Azt mondta nekik, itt az ideje, hogy mindenki felálljon a helyéről, és táncolva élvezze tovább a koncertet. Ennek a közönség eleget is tett, Kanye viszont kiszúrt pár embert, akik ülve maradtak. Tovább feszegette az ügyet, azt mondta, amíg nem áll fel mindenki, addig nem kezd bele a következő dalba. Több perces kínos várakozás és üzengetés után derült ki számára, hogy a két illető mozgássérült, az egyikük kerekesszékekben ült.

## Új albumot készítenek

**A**One Direction bejelentette negyedik stúdióalbumuk megjelenését, amely nemes egyszerűséggel a Four címet kapta, és november közepén lesz nyilvános. Addig is letehetővé tették a Fireproof című zeneszámot, amely iránt a rajongók hatalmas érdeklődést tanúsítottak. A csapat mentora, Simon Cowell szerint az új album fantasztikus. Megítélése szerint legalább hat olyan zeneszámot tartalmaz, amelyek simán megjelenhetnek kislemezként is. Ugyanakkor akad néhány olyan dal is, amelyek nagyon különböznek az eddigiektől, tehát elég sokat kockáztatnak a fiúk. Mindent összevetve a legfontosabbnak azt tartja, hogy az együttes tagjai nagyon szeretnek dalokat írni és felvenni új számokat.



## Jön Popeye

**A**animációs film készül Popeye-ről, a világ legerősebb matrózáról. A Popeye a klasszikus rajzfilmek világát idézi, rendezője pedig Genndy Tartakovsky lesz, aki a Pindúr pandúrokkal és a Dexter laboratóriumával vált híressé. A filmet minden bizonnyal jövőre láthatjuk. A rendező szerint a fő kihívást az jelenti, hogyan lehet maivá tenni Popeye történetét és karakterét oly módon, hogy közben ne veszítsen eredeti varázsából.







## Ilyen lesz a vadonatúj Windows



Hamarosan bárki kipróbálhatja az új operációs rendszert, addig azonban íme, néhány kiszivárgott képernyőfotó (screenshot).

A nagyszerű Windows 7-et követő Windows 8 nem igazán váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így aztán nem is csoda, hogy a Microsoft hamarosan kiadja a Windows újabb verzióját. A Threshold fejlesztési kódnevű operációs rendszerről sokáig úgy tudtuk, hogy Windows 9 néven mutatkozik be, most viszont már minden jel arra mutat, hogy egyszerűen csak Windows néven startol majd.

A Microsoft új operációs rendszerének végleges változata előreláthatólag valamikor 2015 elején jelenhet meg, azonban várhatóan

már az idén szeptember 30-án elérhetővé válik a szoftver első publikus tesztverziója. Ebből a szoftverből, illetve egész pontosan a szeptember 8-án generált 9834-es buildből láthatóak a képernyőfotók.

Az új szoftver az előzetes információk szerint „alakváltó”, vagyis képes felismerni, hogy pontosan milyen platformon fut, ezt követően pedig annak megfelelően alakítja magát. Tehát, ha például az operációs rendszer egeret és billentyűzetet érzékel, akkor kapásból asztali számítógépes módban indul el. A Windowsnak állítólag háromféle üzemmódja lesz: asztali, tablet és mobil, ezenkívül pedig a Windows Phone 8.1 okostelefon platformról már jól ismert Cortana digitális személyi asszisztens is a szerves részét képezi.

## A világ leggyorsabb memóriakártyája



A szeptemberben Kölnben megrendezett Photokina szakkiállításán nemcsak a fényképezőgép-gyártók, hanem többek között a memóriakártyákkal foglalkozó cégek is bemutatkoztak. A SanDisk ezen a rendezvényen jelentette be a nem kevesebb mint 512 GB kapacitású SanDisk Extreme Pro SD kártyát, és a cég legújabb microSD termékét.

Ez pedig nem más, mint a 64 GB kapacitású SanDisk Extreme Pro microSDXC UHS-I elnevezésű memóriakártya. Az újdonság érdekessége, hogy akár 90 MB/s-os sebességgel is írhatunk rá, maximális olvasási sebessége pedig eléri a 95 MB/s-ot. Ezeknek az igen komoly értékeknek köszönhetően az új kártya a kategóriájában jelenleg a világ leggyorsabbjának számít.

## Több mint egymilliárd honlap

Szeptember 17-én már 1,06 milliárd honlap működött a világon, a lista folyamatosan bővül.

Az internet 25 évvel ezelőtt született, mégpedig egy svájci laboratóriumban folyó nukleáris kutatások egyik „melléktermékeként”. Az egyik kutató, Tim Berners-Lee eredetileg az intézményen belüli számítógépes hálózat számára fejlesztette ki, hogy azok között gyorsan és egyszerűen meg tudják osztani az adatokat, híreket és más dokumentációt. A világháló ma már gigantikus forgalmat bonyolít le az Internet Live stats adatai szerint. Csak egy nap alatt 3,1 milliárd keresést végeztek a Google program segítségével. Huszonnégy óra alatt közel 170 milliárd e-mail üzenetet küldtek el a világban. Az internetezők száma a statisztika szerint már 3 milliárdnál is többre rúg.



# Számoljuk a másodperceket

**E**lőfordult már, hogy rápillantottál egy együttesnévre, és abban a pillanatban egy másik jutott eszedbe? Ez megtörténhet, például ha azt látod, hogy **5 Seconds of Summer** vagy **30 Seconds to Mars**. Az alábbiakban e két együttest mutatjuk be, azaz számoljuk a másodperceket.

## Sikerükhöz hozzájárult a One Direction

A **5 Seconds of Summer** rockzenekar Sydneyben alakult meg 2011-ben. Luke Hemmings, Michael Clifford és Calum Hood ugyanabba az iskolába jártak. Ők hárman hozták létre az együttest, és kezdetben feldolgozásokat játszottak. Az év végén Ashton csatlakozott hozzájuk, mint a csapat dobosa, és vele teljes lett az együttes. Hála a videómegosztóknak, a felvételeik szélesebb körben is ismertté váltak. A legismertebb feldolgozásuk a Next To You lett Justin Bieberől és Neyotól. A következő év elején egy kiadó szerződtette őket, így már komolyabban vették a zenélést. Első EP lemezük a nyáron jelent meg Unplugged néven, amely elég szép sikereket ért el.

A nemzetközi ismertséget azonban a One Directionből ismert Louis Tomlinsonnak köszönhetik, aki felhívta a figyelmet a Gotta Get Out című számukra, amely mellé üzent is, miszerint *már egy ideje az együttes rajongója*.

A 2012-es év második felét a 5 Seconds of Summer dalok írásával és a szintén ausztrál Amy Meredith együttes tagjaival, Christian Lo Russoval és Joel Chapmannal töltötték, akikkel közösen írták a Besides You és az Unpredictable zeneszámokat. Házi készítésű első klipjük az Out Of My Limit című számukat kísérte, az év végén jelent meg, és sok nézője akadt. Még abban az évben ún. dalszerző körútra mentek Londonba, ahol több zenésszel együttműködtek. A következő év elején pedig már a One Direction előzenekaraként vettek részt a fiúcsapat turnéján.

Nagyobb kiadóhoz szerződtek 2013 végén, és elkezdtek dolgozni bemutatkozó albumukon, amelynek megjelenését még néhány EP, koncert és újabb turné előzött meg, ismét a One Directionnel. Debütáló albumuk végül az idei év nyarának elején jelent meg, 5 Seconds of Summer címmel. Az albumon található dalok azóta is ostromolják a toplistákat.

## Nem keverik a zenét a színészettel

A **30 Seconds to Mars** rockegyüttes 1998-ban alakult Los Angelesben, úgymond családi vállalkozásként. A zenekar felállása 2007-től



5 Seconds of Summer

mondható állandónak: Jared Leto (ének, ritmusgitar, dalszerző), testvére Shannon Leto (dob, ütőhangszerek), valamint a szarajevói születésű, horvát családból származó Tomo Miličević (szólógitar és billentyűk). Az együttes tagja volt még Matt Wachter basszusgitáros és Solon Bixler gitáros. Wachter 2007-ben távozott a zenekarból, a koncerteken Tim Kelleher basszusgitározott, a lemezfelvételeken azonban Jared Leto és Tomo Miličević játszik.

Az együttes eddig négy stúdióalbumot adott ki: 30 Seconds to Mars (2002), A Beautiful Lie (2005), This is War (2009) és Love, Lust, Faith and Dreams (2013).

Az együttes különlegessége mindenképpen az, hogy a frontember, Jared Leto zenei pályafutása előtt már hollywoodi színésznek számított. Az énekes azonban többször is hangzottatta, hogy színészi pályáját nem használja fel az együttes reklámozására, nem lép fel olyan helyeken, ahol a nevével hirdetik a zenekart.

Akárhogyan is, úgy az együttes, mint Jared Leto színészi karrierje, felfelé ívelt az elmúlt években. Az együttes számos díjat kapott a legutóbbi albumuk a Love, Lust, Faith and Dreams kapcsán. Jared Leto pedig színészként is remekelt, hiszen színészi alakítását Oscar-díjjal jutalmazták férfi mellékszereplő kategóriában.

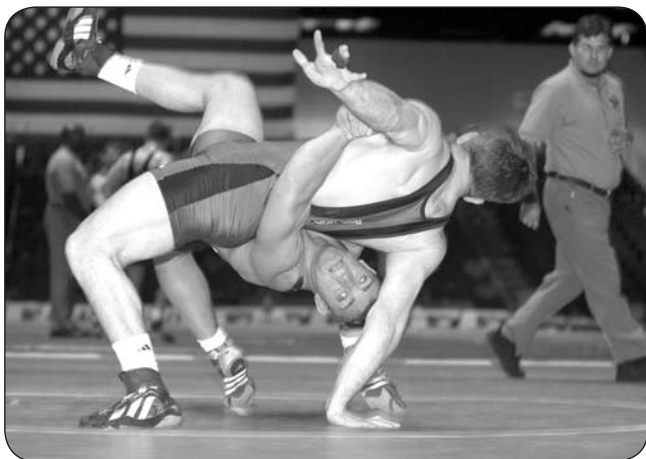
Összeállította: L. M.



30 Seconds to Mars

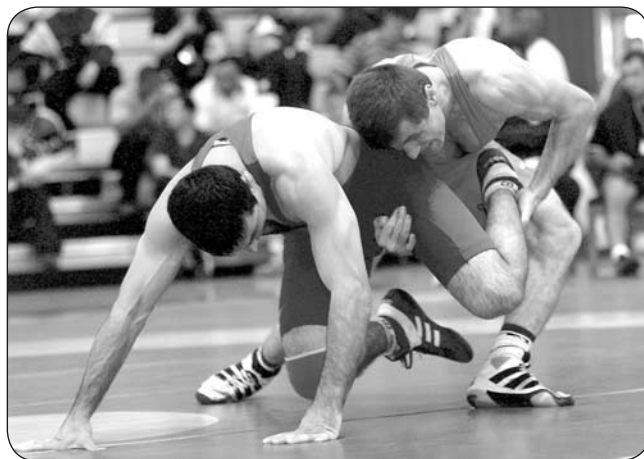


# Kötöttfogású vagy szabadfogású?



A birkózás már az ókori olimpiákon szerepelt, és a modern kori olimpiákon az 1900-as párizsi kivételével mindig szerepelt a versenyszámok között. Közép-kelet Európában elterjedt sport, de a világ számos táján nem.

A birkózás tágabb értelemben véve olyan küzdősport, melyben nem szabad ütni, ehelyett a másik testrészeinek vagy ruházatának megragadásával kell az ellenfelet a játéktérből eltávolítani, a földre fektetni, vagy éppen a levegőbe emelni. Két fajtáját ismerjük, a



szabadfogású és a kötöttfogású birkózást. Mindkettőnek a célja, hogy az ellenfelet két vállra fektessük, az egyikben sem szabad az ellenfelet a mezénél fogva megragadni. Az egyikben sem szabad fájdalmas fogásokat alkalmazni, az ellenfelet az egyensúlyából való kimozdítással kell legyűrni. A két válfaj közötti különbség az, hogy a kötöttfogású birkózásban az ellenfelet csak derékon felül szabad megragadni, míg a szabadfogásúban derékon alul is: itt a láb használata, a gáncs is megengedett.

## Sporthungarikumok

Tudod-e, mely sportokban a legsikeresebbek a magyar sportolók? Sok között a birkózásnak mindenképp helye van.

Három hungarikumot (magyar eredetű jelenség, érték) is jegyünk:



- Magyar Zoltán kétszeres olimpiai bajnok tornász a lólengés megújítója, róla nevezték el a lólengés egyik elemét, a Magyar vándort

- Puskás Ferenc az Aranycsapat legendás labdarúgója által bemutatott visszahúzás, Puskás Öcsi-féle csel



- Szektorlabda, régebben gombfoci, vagy asztali foci néven üzött magyar eredetű sport

## Tulajdonnevekből szavak

Olyan szóeredeteket gyűjtött össze a WikiSzótár.hu honlap, amelyeket senki sem vitathat: valós tulajdonnevekből kialakult érdekes szavakat. Íme néhány példa:

- **dália** (virág) Andreas Dahl (svéd botanikus nevéből),
- **derbi** (lovasverseny) E. S. Derby (a versenyeket kezdeményező angol gróf nevéből),
- **dolomit** (kőfajta) Déodat De Gratet De Dolomieu (francia geológus nevéből),
- **isler** (sütemény) Bad Ischl (német fürdőváros nevéből),
- **kardán** (tengelyfajta) Gerolamo Cardano (olasz matematikus nevéből, aki kitalálta),
- **macskakő** a budai Macskalyuk (kőbánya nevéből),
- **makadám** (útburkolat) John L. McAdam (a burkolatot feltaláló angol mérnök nevéből),
- **manzárd-tető** Nicholas François Mansart (francia építész nevéből),
- **mazsola** (kezdő autóvezető) Mazsola (a butus kismalac mesefigura nevéből), ő pedig „mazsola” (aszalt szőlő),
- **pepita** Pepita de Ortega (spanyol táncosnő nevéből, aki ilyet viselt),
- **rabicfal** (vékony válaszfal) Karl Rabitx (német építész-feltaláló nevéből),
- **siserahad** (csőcselék) Sisera (hadvezér nevéből, aki a Biblia szerint katonáival húsz éven át fosztogatt),
- **szaxofon** A. J. Sax (belga hangszerkészítő nevéből),
- **sziluett** Étienne de Silhouette (fukar francia pénzügyminiszter nevéből, aki olcsó árnyképeket készített a családtagjairól a drága festmények helyett).



A népmese napját első ízben 2005. szeptember 30-án rendezték meg. A nap célja, hogy a könyvtárosok, az óvónők, a pedagógusok és a mesével foglalkozó szakemberek, valamint a meseszerető gyerekek és felnőttek ezen a napon különleges tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más népek meséi felé.

Óbecsén a Népkönyvtár dísztermében került sor a mesemondó verseny elődöntőjére.

Először Toll Irén, a gyermekosztály könyvtárosa köszöntötte a versenyzőket, s az őket kísérő pedagógusokat, szülőket, nagyszülőket.

Hetedik alkalommal szerveztük meg a népmesemondó verseny elődöntőjét. A négy általános iskolából 53 mesemondó vett részt az eseményen. Minden kategóriából négy versenyző jutott tovább.

Ez alkalommal állatmesék közül lehetett választani. Elhangzottak Az ember a legerősebb, A bivalytehén meg a halacska, Az állatok is-



## MIZUJS?

### Népmesemondó verseny Óbecsén



kolája, A szamár és az oroszlán, A medve meg a macska, A tücsök és a hangya, A holló és a róka, A róka és a gólya, A róka meg a pacsipta, Gárdonyi Géza: Mit beszél a csirke?, Zelk Zoltán: A legokosabb nyúl című mesék, szintúgy Gárdonyi Géza: A pinty meg a ponty, A macska meg az egér barátsága, A róka meg a tatu.

A másodikosok és a harmadikosok korcsoportjában a legeredményesebbnek bizonyult, és továbbjutott a döntőbe: Kiskomáromi Zsolna és Koncz Antónió a Petőfi Sándor iskolából, Sárvári Szilárd a Zdravko Gložanski iskolából és Mecec Mia a Sever Đurkić iskolából.

A negyedikesek, ötödikesek kategóriájában: Balogh Eléna a Zdravko Gložanski iskolából, Tallós Hédi és Vukov Enikő a Petőfi Sándor iskolából és Répási Nikoletta a Samu Mihály iskolából.

A hatodikosok, hetedikesek csoportjából: Bagi Natália és Szabó Beatrix a Petőfi Sándor iskolából, Bozsóki Nina a Sever Đurkić iskolából, Rapcsány Sztella a Samu Mihály iskolából.

Végül a díjazottak: Kazinci Szabasztján a Samu Mihály iskolából.

**Koncz Erzsébet**

### A nyári szünetben történt

Nagyon vártam a június 13-át, az utolsó tanítási napot, végre kezdődhetett a nyári szünet. Még aznap autóbuszal Nagyfénnyre utaztam a nagyszüleimhez.

Az idei nyár tele volt sok színes programmal. Mint említettem, a nyári szünetet a nagyszüleimnél kezdtem, ahol az öcsémmel és a kereszttestvéremmel sokat fociztunk, bújócskázunk, és esténként sétáltunk. Két hét elteltével hazaindultunk, addigra már meg is érkeztek a palicsi vendéggyerekek, akikkel szintén sokat játszottunk, és egy napot a strandon töltöttünk. Miután ők hazamentek, a barátainkkal a focipályára jártunk. Voltam egy érdekes rendezvényen is, amelynek a Parasztolimpia nevet adták. Ezen a rendezvényen az volt a legérdekesebb, amikor a versenyzők gumicsizmát dobáltak. Palicson is töltöttem néhány napot. A legemlékezetesebb nap az volt, amikor lementünk a tóhoz, és vizes homokkal temettek be a barátaim, majd a tóban megmártóztam.

Számomra ez volt a legjobb nyár, mert tele volt sok jópofa programmal és barátokkal.

**Ókrös Dániel, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

### Tartalmas és szép volt

Az én szünidőm nagyon jól telt. Végre vége lett a harmadik osztálynak, és jött a szünet. A barátainkkal nagyon sokat játszottunk. Később elérkezett a nyaralás ideje. Horvátországba, Abbáziába (Opatijába) mentünk nyaralni, nagyon szép strandok találhatóak arra. Sokat fürdöttünk, búvárkodtunk és

sétáltunk. Miután hazaértünk, még egyszer elhívtuk a barátaimat. Ezután 3-4 nappal elmentem az unokatestvéremhez Szegedre. Szeged nagyon szép hely, sok múzeuma van, a könyvtárban is többször jártunk, a múhelymunkákon például készítettünk fakanálból szélforgót és sárkányt is. A szünidő végén volt az Interetno fesztivál Szabadkán. A Népkörrel felléptünk a megnyitón, nagyon jó élmény volt. Kaptam két fülbevalót is, az egyik egy cica, a másik egy nyalóka.

Ez volt az én szünidőm, tartalmas és szép.

**Köteles Éva, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

### Felültem a repülőre

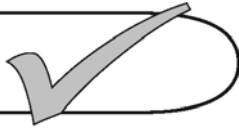
Nekem a nyár legszebb napja az volt, amikor repülővel elutaztunk Olaszországba. Izgatottan vártam, hogy elinduljunk.

Dél előtt 11-kor indultunk autóval a reptérre. Két órán át utaztunk. Amikor odaértünk, egy barlangfélént mentünk át. Nagyon szép képek voltak a falakon. Amikor beértünk a váróterembe, anya és apa elővette a jegyeket. Azután a csomagokat kellett leellenőrizni, később pedig vártunk 4 órát. Na, de végre felszálltunk a repülőre, és elindultunk. Nem volt annyira rossz, de amikor fordultunk, megijedtem, hogy lezuhanunk. Persze azért jól szórakoztam. Amikor odaértünk, elkaptuk az utazótáskákat. Később pedig vártuk a buszt. Amikor megérkezett, beraktuk a bőröndöket, és felszálltunk. Ahogy odaértünk, a hotelban rögtön vacsorázni mentünk. Nagyon finom volt a vacsora.

Nekem tetszett ez az élmény, és szeretném, ha a család többet menne ilyen helyekre.

**Odri Lúcia, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse**





## Boldog vagy a szerelmeddel?

Oldd meg a tesztet, és kiderül, valóban összeilletek-e!

### 1. Milyennek érzed a kettőtök kapcsolatát?

- a) Viharosnak. (1 pont)
- b) Mélynek és harmonikusnak. (3 pont)
- c) Mikor milyennek... (2 pont)

### 2. Mindent meg tudtok beszélni?

- a) Nyitott könyv vagyunk egymásnak, de kis „titkok” azért kellene. (3 pont)
- b) Főként kellemes témákról beszélgetünk. (1 pont)
- c) Nem megyünk bele mélyebb dolgokba. (2 pont)

### 3. Gyakran veszekedtek?

- a) Mindig összekapunk valamin. (1 pont)
- b) Néha előfordul, de utána kibékülünk. (3 pont)
- c) Nem. Csak alkalomadtán, de akkor csúnyán... (2 pont)

### 4. Vita után hogyan viszonyultok egymáshoz?

- a) Amikor megnyugszunk, leülünk, és megbeszéljük a dolgokat. (3 pont)
- b) Megsértődünk, és napokig kerüljük egymást. (1 pont)
- c) Szerencsére hamar megbocsátunk egymásnak, de később egymás fejéhez vágjuk az elhangzottakat. (2 pont)

### 5. Sok időt töltötök együtt?

- a) Amikor csak tudunk. (3 pont)
- b) Több időt is tölthetnének együtt... (2 pont)
- c) Nem, mindketten éljük az életünket. (1 pont)

## Értékelés

### 12–15 pont: A tökéletes páros

Titeket az ég is egymásnak teremtett. Tudjátok, mi a boldogság titka. Őszinteségen alapuló kapcsolatokban fontosak vagytok önmagatoknak és egymásnak, szeretetben és egyetértésben élitek mindennapjaitokat. Megingathatatlan a bizalom, amely elengedhetetlen egy boldog, kiegyensúlyozott kapcsolathoz.

### 8–11 pont: Jó, de nem mindig

Alapvetően mindketten jól érzitek magatokat ebben a kapcsolatban, mégis néha úgy tűnik, valami beárnyékolja a szerelmeteket. Fontold meg, hogy valóban elég időt töltötök-e együtt. Nem lehet, hogy azért gyakoriak a veszekedések, mert ritkán látjátok egymást? Szervezzetek több közös programot, és legyetek őszintébbek egymáshoz.

### 5–7 pont: Itt az idő változtatni

Tényleg boldog vagy? És a párod? Lásd be, ebben a kapcsolatban több a ború, mint a derű. Ha harmonikus kapcsolatra vágysz, sok mindenben kellek változtatni. Többek között őszintébbnek lenni egymással! Szervezzetek minél több közösen töltött, színes programot, hogy napjaitok vidámak és szeretetteljesek legyenek.

## Horoszkóp

### Kos

Figyelj oda jobban az egészségedre! Most könnyen észreveszed, milyen változtatásokra van szükséged, és nincs is nagy ára, hogy teljesebb életet élj.

### Bika

Ha egyedül vagy, nézz körül, mert van, aki bármit megtenne érted, de nem akarod őt közel engedni magadhoz. Tarts egy kis önvizsgálatot ezzel kapcsolatban!

### Ikrek

Egyszerűen képtelen vagy megértetni magad az emberekkel, mintha teljesen más nyelvet beszélnének. Fordíts különös figyelmet a kommunikációra!

### Rák

Tökéletes az időzítés, hogy egy kicsit megkönyvékezz a kiszemelted. Nem kell semmi különlegesre gondolni: csak lógtatok együtt, és ismerkedjtek.

### Oroszlán

Még mindig nem akarsz teljesen megnyílni az előtted álló lehetőségeknek. Pedig ha nem ébredsz fel, könnyen elszalaszthatod a nagy Ő-t.

### Szűz

Egyszerűen nem ismeresz akadályt. Bármivel is találsz szembe magad, nem több számodra izgalmas kihívásnál. Csak pörögj, és törtess előre!

### Mérleg

Szokásod szerint az élet nagy dolgairól kellene gondolkodnod, de most máshoz sincs kedved, mint lazulni és ismerkedni. Néha kicsit ki kell kapcsolnod az agyad.

### Skorpió

Nagy szívességet tehetsz egy barátodnak, bár ez számodra nem jelent komoly energiabefektetést. Nyújts kezdet, és hamarosan visszakapod a segítségét!

### Nyilas

Ezen nincs mit szépíteni: az agyadra mennek az emberek. Bármennyire is nem érted őket, próbáld megőrizni a hidegvéred. Semmi sem ér annyit, hogy megőrizni miatta.

### Bak

Mielőtt komolyan belehabarodnál valakibe, győződj meg róla, hogy ő a megfelelő alany a számodra! Ne vesztegesd el feleslegesen az energiád valakire, aki nem érdemli meg!

### Vízöntő

Nagy változásokat tapasztalhattok a baráti körödben, de senki sem tudja, hol lyukadtok ki végül. Ne higgy a szemednek, keresd a mélyebb jelentéseket!

### Halak

Szeretsz mindent a lehető legtisztábban átlátni, de most ne ragaszkodj ehhez! Hallgass az ösztöneidre, és ugorj fejest abba, ami előtted áll!



**„Kedves Bizalma sorok!**

**Tizenhárom éves lány vagyok, akit kétségek gyötörnek. Van egy nagyon aranyos, kedves fiúm, akit nagyon szeretek, aki nálam 3 évvel idősebb. Ő is ugyanúgy szeret engem. Az a problémám, hogy először is nem olyan gyakran tudunk találkozni, mint ahogyan szeretnénk, mert 6 kilométerre lakik tőlem, és csak az edzéseken találkozhatunk, hetente háromszor. Telefonálni szoktunk, de csak én szoktam hívni. A legnagyobb gondom mégis az, hogy a barátnőim szerint nem hozzávaló, mert jó 20 cm-rel alacsonyabb nálam. Azzal is csipkelődnek, hogy a hónom alá csaphatom. Mit tegyek, szakítsak-e vele? Mi köze van a magasságnak a szerelemhez? Kérlek, segíts!”**

**Óceán**

**Válasz:**

Kedves Óceán!

Ne búsulj, mert a szerelemnek nem sok köze van a magassághoz, egészen addig, amíg titeket nem kezd zavarni a dolog. A barátnőid azért mondogatják, hogy nem hozzávaló a fiú, mert általában a fiú szokott a magasabb lenni a lánynál. Ritkábban vonzódnak az alacsonyabb fiúk a magasabb lányokhoz, és fordítva. Neked kell elgondolkodnod, hogy mennyire zavar téged ez a dolog. Véleményem szerint mégiscsak te tudod és érzed a legjobban, hogy a fiú hozzávaló-e vagy sem. Mivel „izlések és pofonok”, hogy mit mondanak a barátnőid, hogy szép-e vagy sem, az teljes mértékben izlés dolga. Mindennél fontosabb, hogy ti ketten hogyan érzitek magatokat egymás társaságában, hogy te személyesen meg vagy-e elégedve azzal, ahogyan a fiú viselkedik veled. Teljesen érthető, hogy ritkábban találkozhattok. Kilométerek választanak el benneteket, mindketten iskolába jártok, a feladaitok, kötelezettségeitek nem engedélyeznek többet. Amin változtatni lehetne, az a telefonálás: mi akadályozza abban a fiút, hogy néha ő hívjon téged? Ezt nyugodtan megbeszélhetnétek, hisz már hosszabb ideje kapcsolatban vagytok. A barátnő véleménye kevésbé fontos, ha neked tetszik a fiú, ha kedves hozzád, ha akkor, amikor együtt lehetek, jól érzitek magatokat és megértitek egymást. Ha szakítasz a fiúval, az ne a barátnő miatt legyen, hanem azért, mert te már nem érzed jól magad ebben a kapcsolatban.

**„Kedves Bizi!**

**Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást, mert ez a kedvenc lapom. A Bizalmas sorokban is sok jó tanácsot olvastam, és remélem, az én levelem is választ kap. 12 éves lány vagyok. Az anyukám megtudta, hogy van egy fiú, aki nagyon tetszik, és megtiltotta, hogy szimpátiám legyen. Nem tudom, miért ilyen velem, hiszen én kitűnő tanuló vagyok, és mindig szót fogadtam. Nem tudom, hogyan magyarázzam meg anyukámnak, hogy a többiek már mind járnak valakivel. A fiú, aki tetszik, már egy éve szerelmes belém. Már többször is megkérdezte tőlem, hogy akarok-e vele járni. Mindig elutasítottam, mert nem tudom, anyukám mit szólna ehhez. Képzelem, mit szólna ahhoz, hogy együtt járunk, ha ekkora felhajtást csinált a szimpátiából. Titokban sem merek vele járni, mert tudom, hogy anyukám előbb-utóbb megtudja. Nagyon szeretem a fiút. Mit tanácsolsz, mit tegyek, hogy anyukámat jobb belátásra bírjam?”**

**Válasz:**

Kedves Tündi!

Elhiszem, hogy kétségek és félelmek gyötörnek, mert két nagy malomkő között őrölds: az anyukád tiltása és a fiú iránt érzett vonzódás, szerelem között. Édesanyád pedig azért viselkedik veled így, mert részben félt, részben pedig még nem tudja elfogadni, hogy te már nem az ő

**Tündi**

szófogadó kicsi lánya vagy, hanem kezdesz felnőtté válni. Emellett még a szilárd véleménye, hogy túl korai még egy 12 évesnek a kapcsolat. Mert tudja, hogy „járni valakivel” mit is jelent valójában. Jó lenne, ha tapintatosan viselkednél édesanyáddal, mert a dacosság, ellenkezés nagyon viharossá tenné az életeteket, amit viszont te nem szeretnél. Biztos vagyok abban, hogy az anyukád tudatában van annak, hogy nem tudja megtiltani neked, hogy tetszen, vagy ne tetszen valaki, hogy a szív dolgait nehezen lehet kívülről, parancsszóra irányítani. Csak idő kell neki, hogy meglássa, a karaktered, jelmed nem fog megváltozni, hogy továbbra is tudod, mi a dolgod, feladatod, nem romlanak az iskolai osztályzataid. Beszéljess vele az ő első szerelméről, hogy milyen volt neki a te korodban, hátha belátja, hogy neki is ugyanezek a gondjai voltak, mint most neked. Arról se feledkezz meg, hogy különböző vonzódsági viszonyok léteznek, az életkortól, a személyektől függően. Pl.: barátság, szimpátia, szerelem. A te korodban inkább az fogadható el, hogy vonzódsz, szimpatizálsz a fiúkkal, pillantásokat váltatok, nézitek, követitek egymást, néha szóltok egymáshoz, sokat álmodoztok, fantáziáltok, lexikonokat írogattok stb. Mindez főleg a szimpátia, a vonzódás és az érzelemkimutatás jele. Valójában még nem nektek való a klasszikus értelemben vett „járás”, hogy kettesben találkozgattok, kijártok szórakozni, még akkor sem, ha vannak közületek egynéhányan, akik ebben is utánozzák a felnőtteket. Szerintem ez az, amit anyukád tilt neked. Nem bűn megmutatni a másíknak, hogy tetszik, hogy vonzó a számodra, de még a kapcsolat többi tartozéka nem jönne számításba. Biztos vagyok benne, hogy ezt a fiú is megérti és elfogadja. Inkább használjátok ki a közös együttléteket, az iskolai összejöveteleket, a társak, a barátok, a csoportos barátkozás, szórakozás előnyeit, hogy minél jobban megismerjétek egymást, és így együtt lehessetek. BARÁTKOZZATOK!

**„Kedves Bizalmas sorok!**

**Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek! 14 éves lány vagyok. Rendszeresen olvasom a Bizalmas sorokat, és még ilyen esetet, problémát, mint az enyém, nem olvastam a lapban. A napokban összeszedtem az összes bátorságomat, és a fiúnak, aki nagyon, de nagyon tetszik, SMS-ben vallottam szerelmet. Megírtam neki, hogy szeretem. Választ kaptam, de nem az volt a válaszban, amit én szerettem volna. Azt írta, hogy pillanatnyilag foglalt, és inkább járjak a legjobb barátjával, aki nem jár senkivel. Nagyon szégyellem magam, és össze vagyok zavarodva. Többször is rajtakaptam, hogy engem figyel, és a barátját kínálja maga helyett????????!!!!!! Nem értem, miért nem akar velem lenni? Kérlek, segíts!”**

**Éjszaka**

**Válasz:**

Kedves Éjszaka!

Sajnálom, hogy a meggondolatlan lépésed ilyen rossz érzéseket váltott ki benned. Azonban várható az ilyen esetekben, hogy balul sikerülnek a dolgok. Mindenesetre becsülnöd kell az őszinteségét. Megmondta, hogy pillanatnyilag foglalt, és lényegében ennek szellemében viselkedik is. Azt is megérted, hogy felfigyelt rád, és felkeltetted az érdeklődését, de még mindig erősebbek az érzelmei az a lány iránt, akivel pillanatnyilag jár. Hogy miért kínálta fel inkább a legjobb barátját? Az egyik lehetséges ok, hogy tudja, hogy tetszel a barátjának. Az is lehetséges, azt gondolja, hogy neked nagyon fontos, hogy fiúdd legyen, és kevésbé fontos, ki az. Ami a tapasztalatlansága és éretlensége miatt van.

Remélem, megtanultad a leckét, és a jövőben kevésbé leszel rámenős. Fékezd a türelmetlenségedet, jól térképezd fel másik fél érzéseit irántad, meg azt, hogy pillanatnyilag kapcsolatban van-e vagy sem, és ott lépj akcióba, ahol szabad a terep. Így sokkal valószínűbb a siker. Szerelmi vallomást SMS helyett inkább négy szemközt tegyél a jövőben.





## Dolgok, amiket imádunk az őszben

Élvezd ki te is azt a számtalan magával ragadó tulajdonságot, amit magában hordoz ez a gyönyörű évszak! Íme néhány jellegzetesség, amelyek miatt igazán szeretnéd a hangulatot adnak a környezetünknek. Amikor pedig már lehullottak, és nem a fákat díszítik, keresztül-kasul gázolhatunk rajtuk, és élvezhetjük, ahogy recsegnek-ropognak a lábunk alatt.

### Pompás napsütés

Igaz, viszonylag gyakran le kell mondanunk a jó időről, és egyre gyakrabban ébredünk arra, hogy a színtiszta eget felhők borítják, azonban olykor-olykor még van olyan szerencsénk, hogy elkapjunk néhány napsütéses órát a szabadban. Az ember valahogy jobban megtanulja értékelni az ilyesmit, ráadásul ilyenkor mintha valahogy szebben sütné a nap, nem?

### Gyönyörű, illatos falevelek

Szeretjük a színüket, az illatukat. Hogy a vérvöröstől az élénk narancsszínen át a rikító aranyárgáig a spektrum szinte minden árnyalatában tündökölnék. Elbűvölő

### Tökéletes túrázó idő

A nagy melegnek vége, azonban még bőven van annyira jó idő, hogy az ember felkerekedjen, és kisebb-nagyobb túrára induljon a barátaival. Sőt! Tulajdonképpen ennél megfelelőbb időjárást ki sem lehet fogni az alkalomra: nyáron már délelőtt tízkor bele lehet örülni a hőségbe, télen pedig a kutya sem indul neki, hogy a szabadban fagyoskodjon. Ilyenkor viszont szabad a pálya.

### Kedvenc őszi cuccaik

Nemcsak kedvenc nyári ruháink, szandáljaink és kiegészítőink vannak, de ugyanezek megtalálhatóak az őszi-téli ruhatárunkban is. Olyan jó érzés belebújni a kedvenc kabá-



tunkba, a nyakunk köré tekerni a puha, színes sáljainkat, de ideje bejártni a legszebb csizmánkat is.

### Jellemzően őszi finomságok

Valljuk be, jó néhányan titkon egész évben arra vártunk, hogy újra beköszöntsön a sütőtökszezon. Az igazi fanatikuskok ilyenkor addig tömök a különféle módon elkészített krémleveseket, amíg csak lehet. Ezenkívül azonban van még egy-két dolog, amire azonnal rávetjük magunkat, ahogy alkalom adódik rá. Ilyen például az almás pite sok más sütemény mellett, amelyek valahogy a nyár folyamán sosem készültek el. Most azonban itt az alkalom...!

## Számmisztika

### Milyen személyiség vagy?

Ha már az ókoriaknak is bejött a számmisztika, nekünk sem mondhat butaságot. Sőt, talán épp ennek a segítségével deríthetünk fényt arra, mik az erősségeink, gyengéink. Most kiderítheted, milyen is vagy valójában.

A számmisztika lényege, hogy a születési dátumból és a névből is képes egy egyjegyű számot varázsolni. Az előbbi a sorsszámot adja – ez mutatja meg az életutadat –, a másik pedig a személyiségedet írja le. Persze némi matek azért nem árt ehhez a mágiahoz. Példa:

Aki 1999. 12. 17-én született, annak a sorsszáma

$$1+9+9+9+1+2+1+7=39, \\ 3+9=12, 1+2=3.$$

A nevekből ugyanígy kihozni egy számot már egy kicsit bonyolultabb. Minden betűhöz tartozik egy szám, így számokra lehet lefordítani a neveket, inentől pedig már egyszerű. Íme a táblázat a fordításhoz:

- 1 – A, J, S
- 2 – B, K, T
- 3 – C, L, U
- 4 – D, M, V

- 5 – E, N, W
- 6 – F, O, X
- 7 – G, P, Y
- 8 – H, Q, Z
- 9 – I, R

### Újabb példa:

Takács Tamás:  
 $2+1+2+1+3+1+2+1+4+1+1=19, \\ 1+9=10, 1+0=1$

### És a rövid elemzés?

Akinek 1-es a személyiség-száma, az céltudatos és kitartó.

A 2-esek nagyon érzékenyek, és kötődnek a haverokhoz.

Ha 3-as vagy, jó a beszélőképességed, és szórakoztató vagy.

A 4-esek nagyon gyakorlatiasak, de mindig lehet számítani rájuk.

5-ösként nagy a szabadságvágyad, állandóan kalandokat keresel.

Ha 6-os vagy, a család és a haverok a legfontosabbak a számodra.

A 7-esek folyton álmodoznak, és jók a megérzéseik.

8-as vagy? Az önállóság a lételemed, minden problémát megoldasz.

A 9-esek pedig megrögzött jótékonykodók.

## Tánc, az elementáris nyugtatószer: hip-hop

Talán nem tudtátok, de a tánc több endorfint termel 20 perc alatt, mint amennyi 20 tábla csokoládéban van. És még fogyaszt is! Ezt figyelembe véve, érdemes lenne kiválasztanod a számodra megfelelőt. Most ismerkedjünk meg a hip-hoppal!

Manapság az egyik legdivatosabb táncstílus a hip-hop. A legtöbb videoklipben hip-hop táncosokat alkalmaznak, így, ha szeretnél a szombati buliban a legnagyobb slágerekre hódítani, ez lehet a te választásod! Ez egy igen kemény műfaj, az edzések általában bemelegítéssel kezdődnek, amelyben izolációkat, különböző hullámzási, illetve törési technikákat tanulhattok. Mivel ezekhez rengeteg erő és energia szükséges, gyakran a bemelegítés után egy rövid, ámde intenzív erősítés következik, ami főleg a karokra és a hasizomra összpontosít. Nem kell megijedni, senki nem fog csúnyán nézni rád, ha eleinte csak női fekvőtámaszokat nyomsz, vagy lecsalsz néhány hasprést. Az órát lelkiismeretesebb edzők levezetéssel, illetve nyújtással zárják, ami nem csak

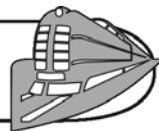


arra szolgál, hogy az izomzatodat megnyugtassa, de a lelkesed is visszaküldi alfába, egy ilyen órán ugyanis rengeteg dühöt, frusztrációt és stresszt lehet kiadni.

Természetesen a hip-hopon belül is sok alstílus létezik (street-dance, reggaeton, new style, old school, girly funk stb., stb.), így jobb, ha körülnézel, esetleg körbekérdezősködsz az ismerőseidnél, hogy hol milyen tanítanak.

### Amit ne hagyj otthon:

Kényelmes edzőcipő (nem utcai!), póló és nadrág. A hip-hop stílushoz a bő gatyá illik a legjobban, de arra mindenképpen ügyelj, hogy ne kelljen húzogatni az órán, ha esetleg lecsúszik, és az sem túl szerencsés, ha két mozdulat között rálépsz.



**A Szent Gellért templom**

Valakit a szőlő, valakit a táj vonz Versec-re, a román határtól alig 14 kilométerre fekvő városcsücsőbe, másokat a gazdasági kilátások, a sport, a kultúra csalogat. S itt mindebből kijut. Nemrégiben, szeptember harmadik hétvégéjén rendezték meg például a hagyományos Herczeg Ferenc-napokat, ugyanis a városcsücsőben élő magyarok nagy tisztelettel ápolják a 151 évvel ezelőtt Versecen született író emlékéit. Herczeg Ferenc Franz Herzog néven látta meg a napvilágot, kicsiny gyermekkorában még magyarul sem tudott, később azonban annyira elsajátította a nyelvet, hogy a XX. század első felében az egyik legtermékenyebb író volt magyar nyelvterületen. Saját korában Herczeg egész Magyarországon nagy népszerűségnek örvendett, írófejedelemmé hívták, majd a II. világháború után száműzték még a köztudatból is, mert úgy gondolták, szellemisége nem fér össze a szocializmussal.

Legutóbbi számunkban ehhez a városhoz kötődő kérdést tettünk fel nektek a 34. oldalon, reméljük, ráismertetek.

Versecre különösen szeptemberben érdemes ellátogatni. Ekkor tartják a szüreti na-

## Az írófejedelelem

Versecről indult Herczeg Ferenc írói pályája, a német származású Franz Herzog egyes írásaiiban hangulatosan elevenítette meg a rég tovairamlott, hangulatos bánsági úri világot, és erre a verseciek most is büszkék.



**Herczeg Ferenc szülőháza**

# Vajdaság magaslati csúcsán, Versecen jártunk



**A városháza és a város központja a szüreti napok idején**

pok, mivel sok a szőlő és jó a bor a vidéken, de az ősz színei is szépen kirajzolódnak már ilyenkor a városka mögött magasodó hegyen. A végtelenségűnő bánsági síkság után, Újvidéktől délkeletre, mintegy két órányi autózás után sejlik fel csak a Verseci-hegy, a Dél-Kárpátok legnyugatibb vonulata. Ha közelebb érünk, ránk köszönt a hegytetőre épített, XIV. századbeli vár egyetlen megmaradt része is, az őrtorony, mely már nincs olyan siralmas és szinte közveszélyes állapotban, mint nemrégiben, mert felújították. Vajdaság legmagasabb pontján, a 641 méter magas Verseci-hegy csúcsán épült fel. Aki ellátogat ide, ne mulassa el megmászni a hegyet, mert csodaszép panoráma tárul a lábai elé!

Az őrtoronytól lefelé haladva felsejlenek a csodaszép szőlőültetvények, és az egyre terjeszkedő hétvégi házak sora, majd a város. A helybeliek szerint errefelé rendkívül jó

a levegő, és a városban sokan kilencven, száz évig is élnek. Az ejtőernyősök is kihasználják a légáramlatokat, a magaslatot, öröm nézni a röptüket a magasból.

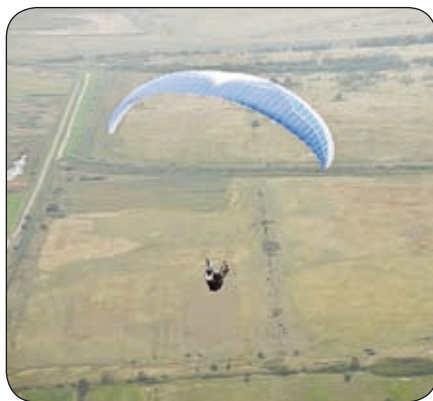
Ha viszont az előttünk elterülő városcsücsőre tekintetünk: kimagaslik az immár több mint 150 éves, 1860 és 1863 között Schulek Frigyes tervei alapján épült impozáns Szent Gellért templom, és több más, kisebb templom.

## Honnan származik Versec neve?

A város nevét a szláv eredetű podvrhsan („orom alatt”) vagy vrhsacz („hegyes hely”) elnevezésekből származtatják.

Versec jelentős műemléke még a klasszicista stílusú városháza, az 1759-ből származó barokk püspöki palota, az 1759-ben épített pravoszláv templom, és sok más. Viharos történelme ellenére a mai napig sok ódon, XVIII-XIX. századi ház maradt épen, és ezek különleges, eredeti hangulatot kölcsönöznek a városnak. Versec építészetileg nem hasonlít sem a környékbeli, sem a többi vajdasági városhoz. Már csak ezért is érdemes meglátogatni.

Ha újságíróként megyünk a városba, mi okvetlenül felkeressük a Petőfi Sándor Kultúregyesületet, melynek keretében a városban élő kb. 1500 magyar ajkú lakos a kultúránkat ápolja. Az egyik legfontosabb tevékenységük az anyanyelv-ápolás megszervezése az általános iskolások részére. Versecen ugyanis több mint húsz éve megszűnt a magyar nyelvű oktatás, ezért az ottani fiatalok legfeljebb a családjukban, vagy a kultúregyesületben halnak magyar szót.



**Különleges légáramlásai folytán Versec a vitorlázórepülés egyik központja. A Zsigmond-vár már csak ezért is látogatott hely. A vár előtti, meglehetősen szűk területéről vetik magukat a mélybe a kihívásra éhes repülőzök**

**Nagy Magdolna**





## Keresztszavak

				U			
			Á				
		E					

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavakat kapj!

## Lóugrásban

N	K	E	L	E
Z	E	D	K	K
L	A	A	GY	A
F	E	R	K	O
S	E	R	K	O

- Bocsánat, uram, nem látott véletlenül itt a közelben egy rendőrt?  
- Nem.  
- ...

A poént megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

## Szókihúzó

C	D	A	R	U	V	B	BÍBIC
S	I	F	Á	A	É	I	CINEGE
Ó	Ö	N	Y	R	R	B	CSÓKA
K	C	L	E	Á	CS	I	FECSKE
A	O	V	Y	G	E	C	GÓLYA
G	N	T	Y	V	E	Ú	ÖLYV
K	E	K	S	C	E	F	VERÉB
							VÉRCSE

A fenti nyolc madár nevét húzd ki az ábrából, majd olvasd össze a megmaradt betűket, s megtudod a kilencedik madár nevét.

# TARKA OLDAL



Kicsi sarok

## Betűpótlás

	A	D	Á	R
	V	O	D	A
	A	P	O	S
	R	K	Á	L
	R	É	T	A
	B	L	A	K

Hiányzik a szavak első betűje, azt kell pótolnod. Ha jól dolgoztál, egy női nevet kapsz eredményül.

## Keresd a magánhangzót!

.TTV.N.Z.SZ

.TTV.N.JR.

(Petőfi Sándor ismert versének első két sora)

## Tréfás anagramma

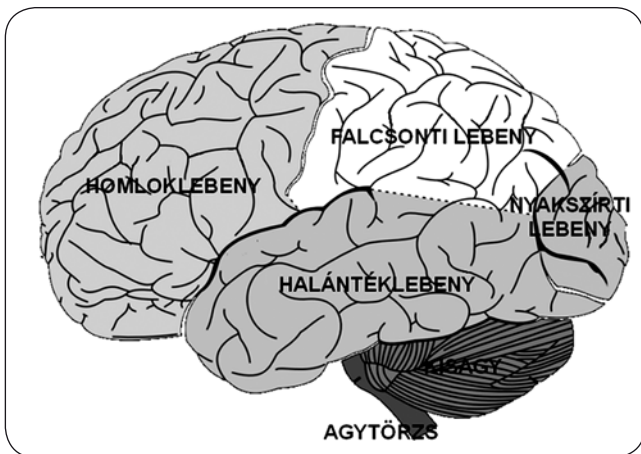
					SUGÁR
					ÉRMES
					PAKOL
					DRÁMA
					TELEL
					RÉGIT
					CSÓKA

- Mi a neve vidéken a konnektornak?

Megtudod a választ, ha más sorrendbe rakod a szavak betűit, és beírod az ábrába.



# Tudod-e?



Egy átlagos emberi agy a testsúly mindössze 2%-át teszi ki, és a belélegzett oxigén 25%-át használja fel. A vesék az oxigén 12%-át, míg a szív csupán 7%-át használja el.



A Vatikán Svájci Gárdistái olyan egyenruhát viselnek, amelyet Michelangelo még a XVI. században tervezett.

## Játsszunk mást!

A játék előfeltétele egy legalább annyi szóból álló összetett mondat, ahányan a játékot játsszák. A játékvezetőnek nagy szerepe van a mondat kiválasztásánál és a játék levezetésénél is. A kiválasztott mondatot annyi szóra vagy értelmes mondatrészre kell vágnia, ahány játékos lesz. A játékosok körben ülnek. A játékvezető a szétvágott mondatrészeket berakja egy dobozba, és körbejár: minden játékos húz egy cetlit. A játékot némán kell játszani, és fontos, hogy a kör közepén legyen annyi hely, ahol a mondat darabjai elférnek. Aki úgy érzi, hogy le akarja rakni a nála levő szót vagy mondatrészt, szó nélkül leteszi. Általában az kezd, akinél a mondat eleje vagy vége van. Nemcsak a saját lapját teheti le, hanem, ha úgy látja, hogy a sorrenden alakítani kell, megteheti. Egész addig nem mehet oda más, amíg ő dolgozik. A játéknak akkor van vége, ha a csoport hang nélkül meg tud állapodni abban, hogy a mondat helyesen állt össze. A játék végén érdemes beszélni arról, hogy mi kellett a sikeres feladatmegoldáshoz, mi nehezítette, könnyítette, mi okozott esetleg gondot.

Egy átlagos emberi szem a szürkecsaknem 500 árnyalatát képes megkülönböztetni.

A Nap a közepesen nagy csillagok közé tartozik galaxisunkban, mindössze a csillagok 5%-a nagyobb nála (ami mintegy öt-milliárd csillagot jelent).

Három évig folyamatosan nyomtatták Johann Gutenberg Bibliáját, mire a 200 darab, kétkötetes, 1284 oldalas könyv elkészült. Ebből a mennyiségből jelenleg 47 darab helye ismert.

A világon Skóciában születik a legtöbb vörös hajú ember. A skót lakosság 11%-a vörös hajú.

Az emberi hajsza 3 kg-ot bír el.

A Tom Sawyer volt az első regény, amelyet egy írógépen írtak.

## Tedd helyre, és nyerd!

Az itt következő tíz vidám szóláshasonlatnak van egy különleges jellemzője: valamennyit kétféleképpen is lehet folytatni. Hogy hogyan? Egy biztos: nem úgy, ahogyan itt olvasod. Tedd a hasonlatokat a helyükre, azaz állapítsd meg, hogy melyik hova is való!

1. Alszik, mint a katonatiszt.  
Aszik, mint a gödény.
2. Buta, mint Marci Hevesen.  
Buta, mint a köles.
3. Él, mint a kefekötő.  
Él, mint a gyík.
4. Úgy ért hozzá, mint a kocsis.  
Úgy ért hozzá, mint a bunda.
5. Fizet, mint a tej.  
Fizet, mint hat pár rendőrcsizma.
6. Fürge, mint a fába szorult féreg.  
Fürge, mint a tük.
7. Iszik, mint a hangya.  
Iszik, mint hal a vízben.
8. Káromkodik, mint hajdú a harangöntéshez.  
Káromkodik, mint a méh.
9. Ordít, mint a jégeső.  
Ordít, mint tyúk az ábécéhez.
10. Szorgalmas, mint a csík.  
Szorgalmas, mint a számár.

Ha sikerül megoldanod a fenti szólásokat, küldd el címünkre (21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. vagy egyszerűen a szerk@jopajtas.info e-mail címre). Könyvet nyerhetsz vele.

Múlt heti számunkban is volt egy nyereménykérdés. Helyes választ kevesen küldtek be, közülük **Gogolák Adrián** bajsai nyolcadikos nyerte meg a mesecédét. A megfejtések: **Fertő tó, Kossuth-szobor, Erzsébet híd, Keleti pályaudvar, Velencei-tó, Ady-vers, Balaton tó, Munkácsy-díj.**



## Csincsilla, a szelíd kisállat

A csincsilla, ez a helyes kis szőrmók, egyre több családban válik házikedvencé. Egy kisállat megvásárlása azonban felelősségteljes döntés. Nem biztos, hogy elég a szerelem első látásra, ami aztán egy hét vagy egy év alatt elmúlik.

Ezt feltétlenül tudnod kell, mielőtt csincsillát vennél!

Ugyanolyan „komoly” háziállat a csincsilla, mint a kutya vagy a macska – nem csak egy édes kis kövér egérről van szó.

A következő szempontokat gondold végig, mielőtt megvennéd a csincsilládát:

- A csincsilla 15, extrém esetben 20 évig is élélhet. Csak akkor vedd meg, ha nemcsak egy-két évre szeretnél háziállatot, hanem hosszú távra.

- A csincsilla az Andokból származik, tehát nem bírja a meleget. Nyáron, ha a hőmérséklet 25 fok fölé emelkedik, biztosítanod kell számára a hűtést.

- Ha elutazol valahová nyaralni, a csincsillát a fentebb említett indok miatt el kell helyezni egy ismerősnél, aki ért hozzá.

- A csincsillának nagy tére van szüksége, hogy eleget mozoghasson, és ne váljon búskomorrá. Nem elégíti ki a mozgásigényét egy kerék, ráadásul igen ritkán kapni megfelelő méretben. Nézd meg, hogy van-e elég hely a lakásodban!

- A csincsilla éjszakai állat, és nagyon zajos tud lenni. Csak akkor helyezd el a hálószobádban, ha jó alvó vagy. Van olyan csincsilla, amelyik előbb-utóbb átveszi a gazdi élelritmusát, de olyan is, amelyik nem.

- A csincsilla nem macska. Nem biztos, hogy szeretni fogja, ha simogatod, és nagyon kevés olyan van, amelyet lehet dögönyözni. Pont ezért, csak akkor vegyél csincsillát, ha vállalni tudod az ezzel járó kötelezettségeket, illetve nem fogod halálra szekírozni az állatot!

- A csincsilla nem szeret egyedül lenni, ezért pár kell neki. Az egyedül tartott csincsilla kb. napi 3-4 órás foglalkozást igényel, ezt pedig nem biztos, hogy 15 éven keresztül biztosítani tudod neki. A másik csincsilla viszont egész nap vele van.

- A csincsilla rágcsáló, tehát mindent megrág.

- Nem lehet szobatisztaságra szoktatni!
- A csincsillának nem megfelelő a hőrség, nyúl vagy más rágcsálók számára készült táp, keresned kell speciális csincsillaeledelt!

- Ugyanúgy, ahogy a kutyánál, a macskánál vagy a gőrényénél, a csincsillánál sem maga az állat kerül sokba, hanem az eltartása, az etetés, az almozás, a ketrec, az állatorvos stb. Ne akarj csincsillát, ha nincs pénzed a tartására!

Mindemellett a csincsilla tényleg egy imádnivaló szőrmók. Ám, ha az elsőt megve-

szed, törődj bele, hogy abból előbb-utóbb kettő vagy több lesz.

Jó tanács: A csincsilla megvásárlása előtt jó tájékozódni arról, hogy hol van a legközelebbi állatorvos, baj esetére.

### Érvek a csincsilla mellett:

- A csincsilla imádnivaló és szelíd kisállat.
- Tisztán tartja magát, ezért gyakorlatilag nincs szaga.

- Nagyon vastag a bundája, ezért a bolha, atka és más élősködő nem él meg benne.

- Könnyű ellátni, akár egész hétvégére egyedül maradhat.

- Táplálása kis odafigyeléssel egyszerűen megoldható.

- Éjszakai állat, ezért hajlandó veled játszani, amikor hazaérsz a suliból.

- Nagyon sok ember, aki allergiás a legtöbb állatszőrre, nem allergiás a csincsillára.

- Ügyes, kíváncsi és nagyon szórakoztató.

- A csincsillánál nincs kötelező oltás.

### Érvek a csincsilla ellen:

- Nem megy oda hozzád, ha hívod.

- Nem tudja elriasztani a betörőt.

- Mindenhol odabogyózik.

- Szereti az antik bútort (rágni).

- Nem lehet „győmőszölni”, mint egy kutyát vagy macskát.

- Éjjel hatalmas zajt képes csapni (bár ez szokás kérdése).



## Együnk mazsolát cukor helyett!

### Ötletek a mazsola felhasználásához

A bontatlan csomagolású mazsolát száraz, hűvös helyen akár egy évig is tárolhatjuk. Ha azonban már felbontottuk, tartsuk hűtőszekrényben, vagy tároljuk jól zárható üvegedényben! A mazsola a levegőn könnyen kiszáradhat, sőt meg is kucacosodhat, tehát ki kell dobni. Mielőtt a mazsolát a süteménybe tesszük, forgassuk meg lisztben, így nem süllyed le a tészta aljára.

### A mazsola kevésbé ismert tulajdonsága

A mazsola kiváló vasforrás. Amerikai vizsgálatok szerint a mazsola fogyasztása jót tesz a fogaknak és az ínynek. Baktérium- és vírusölő hatású, sőt gyulladásgátló anyagokat is tartalmaz.

### Érdekességek a mazsoláról

A mazsola a legelterjedtebb aszalt gyümölcs. A mag nélküli, dús gyümölcsállományú mazsola élvezetessé teszi a

tésztafélék, rostdús müzlik fogyasztását, így segít az átállásban az egészséges táplálkozásra.

A mazsolaszőlőt Perzsiában és Egyiptomban már i. e. 2000-ben termesztették. Az aszalt szőlőt a Biblia is említi, Dávidnak – i. e. 1110 és 1070 között – egyebek mellett száz mazsolás kalácsot ajándékoztak. Az ókori görögök és rómaiak a templomaikat díszítették mazsolával, sportesemények alkalmával pedig díjként osztogatták az értékes csemegét.

Az ismert mazsolaszőlő fajták közé tartozik a halványárga, magvatlan, a nagy magvú és az apró, fekete, mag nélküli.

A természetes mazsolát úgy „készítik”, hogy a beérett szőlőt fűrtöstől a tőkén hagyják, szárítják, aszalják, amíg a színe szürkésfekete vagy szürkésbarna lesz. A héja így meglehetősen vastag marad. A főként sütemények készítéséhez használt, világos színű aranymazsolát úgy nyerik, hogy a szemeket lúgba mártják, 2-4 órán át kén füstjébe helyezik, majd szárítják.



## Tevék

- Miért van púp a teve hátán?
- Mert verekedett a sógorával.
- De miért van kettő?
- A sógor nem hagyta magát.

## Penny

Egy skót elveszít egy pennyt az utcán. Másnap, amikor újra arra megy, csodálkozva látja, hogy néhány útmunkás éppen töri fel az aszfaltot.

- De kedves barátaim, ez igazán túlzás! - áll meg az emberek mellett. - Hát érdemes egy pennyért az egész úttestet felbontani?

## Skót fizikatanár

Fizikaóra egy skót iskolában.

- No, McGregor! - szólítja fel a tanár az egyik nebulót. - Tudod-e, mi a különbség a villám és a mesterségesen előállított áram között?

Mire a kis McGregor lelkesen:

- Az, hogy a villámért nem kell fizetni!

## Szórol

Mr. Skót panaszkodik a cimborájának, hogy soha nem tud meginni egy jó kávé.

- Miért?

- Mert én úgy szeretem a kávé, ha két kanál cukor van benne - mondja Mr. Skót. - És otthon eggyel iszom, vendégségben pedig hárommal.

## Ez meg micsoda?

A székely és a fia hazafelé tart a mezőről. A kislány meglát az útszélen egy teknősbékát.

- Ídesapám, há'ez meg micsoda?

A székely, mivel még ő sem látott életében teknősbékát, nézegeti, forgatja, majd egy idő után megszólal:

- Há' kislány, ez vagy valami, vagy valahova megy.

## Kéz a magasban

Két férfi megy az utcán egymás mögött, magasra tartott kézzel. Egy szemben jövő megkérdezi, miért csinálják ezt. Erre az egyik férfi körülnéz, majd megszólal:

- Te, a gerendát otthagytuk a földön fekve!

## Válogatós hal

A halász kifog egy szép pontyot.

- Most hazaviszlek vacsorára!

- Köszönöm - feleli a ponty -, de már ettem. Nem mehetnék inkább moziba?

## Hány óra?

A négyéves Robika, kezében egy kalapáccsal, izgatottan nyit be a szobába:

- Papa, hány óra van akkor, amikor a nagymutató a hatoson, a kismutató pedig a földön van?

## Fogkrém

- Pityuka, megnéznéd, mennyi fogkrém van még a tubusban?

A kislány néhány perc múlva visszakialt:

- A kádtól a fürdőszobaajtóig ér, de nem találok a centimétert, hogy pontosan megmérjem!

## Nézőpont kérdése

Egy kísérleti laboratóriumban az egyik egér így szól a másikhoz:

- Úgy látom, meghíztál. Jól élsz?

- Jól. Sikertől beidomítanom azt a tudóst, aki velem foglalkozik: valahányszor felszaladok ezen a létrán, mindig ad egy darab sajtot.

## Jól jönne!

- Doktor úr, a férjem azt hiszi magáról, hogy vakond - panasolja egy asszony. - Tudna rajta segíteni?

- Hát segíteni éppen tudok - válaszolja az orvos -, de én a maga helyében inkább örülnék, hogy segít valaki a kerti munkában.

## Új motor

- Elégedett vagy az új motoroddal?
- Ó, még alig volt időm kipróbálni.
- Hogyhogy?
- Vagy őt javítják, vagy én fekszem gipszben!

## Pszichológusnál

- Pszichológus bácsi, van egy nagyon nagy problémám!

- Éspedig?

- Megértjük egymást a szüleimmel!

## Futóbajnok

- Egy tolvaj elszaladt a pénztárcámmal! - kesereg a futóbajnok.

- És te nem tudtad utolérni?

- Dehogynem, egy darabon még fölényesen vezettem is, csak amikor visszanéztem, a tolvaj már nem volt sehol!

## Oroszlán

- Miért eszik az oroszlán nyers húst?

- Mert nem tud főzni!

## A fejük felett

- Mit látsz a fejed fölött, ha szép idő van?

- Kék eget, napot.

- És ha rossz idő van?

- Esernyőt.

## Na és?

- Én mazsolás kalácsot kértem, és ebben egy szem mazsola sincs.

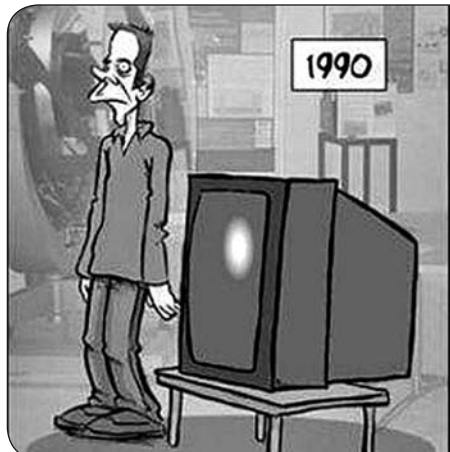
- Na és? A kürtös kalácsban sincs kürt.

## Matekból ötös

A tanár felírja a táblára: 2:2.

- Peti, mennyi ez?

- Döntetlen, tanár úr!





## Testvérek

- A kisebbik testvér panaszkodik:  
 – Anyu, Sanyi megvert.  
 Mire Sanyi:  
 – Miért hazudsz? Akarsz még egy pofont?

## Közlekedési

- Beszélgetés a kórházban:  
 – Maga miért van itt?  
 – Túl gyorsan vezettem. És maga?  
 – Túl lassan mentem át a túlsó oldalra.

## Fogas kérdés

- Anyu, te hol voltál, amikor én születtem?  
 – A kórházban.  
 – És apu.  
 – Ő az irodában.  
 – Hát senki sem volt itthon, amikor megérkeztem?

## Állatkertben

- Ez a majom úgy néz ki, mint a szomszéd bácsi – mondja egy gyerek az állatkertben.  
 – Nem illik ilyet mondani – szól rá az apja.  
 – Ugyan, hisz a majom úgysem érti.

## Iskolai

- Tanár úr, szerintem nem egyest érdemeltem erre a dolgozatra.  
 – Én is azt hiszem, fiacskám, de kisebb jegy nincs.

## A fakír és a fia

- A fakír és a fia sétál az utcán. Egyszer csak a gyerek belelép egy szegbe. Az apja jól felpofozza:  
 – Szégyelld magad, mindig csak a szórakozáson jár az eszed.

## Így lehet?

- Feri, tegnap délelőtt, a tanítás ideje alatt a parkban láttalak egy fa mögött. Hogy lehet az?  
 – Hát csak úgy, tanár úr kérem, hogy vékony volt a fa.

## Vadásztörténet

- Egy vadász meséli az egyik afrikai történetét:  
 – Mentem, mentem, egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy oroszlán közeledik felém. Már a nyakamon éreztem a leheletét!  
 – És mit csináltál?  
 – Felhajtottam a galléromat.

## Úszótanfolyam

- Petit beíratják úszótanfolyamra. Az első alkalommal nagyon nehezen megy neki a dolog. Egy idő után kimászik a medencéből:  
 – Azt hiszem, mára ennyi elég lesz. Már nem vagyok szomjas!

## Hős lesz

- Ha így folytatod, édes fiam, igazi hős lesz belőled!  
 – Hogyhogy, apu?  
 – Nagy bátorság kellett ahhoz, hogy ilyen bizonyítvánnyal egyáltalán hazagyere.

## Mi az?

- Négy lába van, két púpjá, és az Északi-sarkon áll. Mi az?  
 – Eltévedt púpos teve.

## Víz és fény

- Hogyan juthatunk fényhez a víz segítségével? – kérdi a fizikatanárnő.  
 – Ha lemossuk az ablakot! – kiabálja be Peti.

## Fáklya

- A New York-i Szabadság-szobor egyik kezében könyvet, a másikban fáklyát tart. Mit jelképez ez a fáklya?  
 – Hogy sötétben nem lehet olvasni!

## Kutyanevelés

- Képzeld, megtanítottam a kutyámat, hogy a dívány alá nem szabad feküdni, pedig az volt a kedvenc helye.  
 – És hogyan sikerült?  
 – Lefűrészeltam a dívány lábait!

## Miért?

- Miért nem lehet a Lánchídon biciklizni?  
 – Mert nincs rajta pedál.

## Örül

- Úgy örülök, hogy nem Párizsban születtem!  
 – Ugyan miért?  
 – Mert egy szót sem tudok franciául!

## Jaj, a dugó!

- Miért nem lehet palackozni a tenger vizét?  
 – Mert dagálykor kinyomná a dugót.

## Hogy hívják?

- Hogy hívják az egyfülű manót?  
 – Mono.

## Odafigyelt!

- Gyerekek, mondjatok olyan élőlényeket, amelyek tavasszal ébrednek fel téli álmukból. Peti jelentkezik:  
 – A fagyfaltos!

## PEZ CUKORKA







## A mi utcánk, a mi jövőnk!

A 2014. évi Európai Mobilitási Hét központi témája az általános életminőség tudatos javítása volt. A szeptemberi programsorozat arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyéni döntések hogyan befolyásolhatják pozitívan a nagyobb közösségek életminőségét.

A mi utcánk, a mi jövőnk! mottó ennek tükrében egy olyan ideális világ elképzelésére buzdította a pályázókat, amelyben az autók uralta utcaépet egy közösségbarát környezet váltaná fel. A pályázatra rajzzal, fotóval és közös családi alkotással jelentkezhetek a különböző korosztályok képviselői, óvodáskortól egészen a felnőttkorig. A pályamunkákat összesen hét kategóriában értékelték.

Az ünnepélyes díjkiosztóra szeptember 19-én került sor a budapesti Fővárosi Növény- és Állatkertben, ahova a szabadkai község díjazott kisdíjakja is eljuthattak pedagógusuk kíséretében. Felejthetetlen élményben volt részük.

A díjazottak: Bleszity Hajnalka, Csiszár Amanda, Pinokkió óvoda, Szabadka, Szalai Kitti, Szalai Violetta, Varga Zita, Szalai Noémi, Szalai Klaudia, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás, Dubicsánac Roland, Jenei Noel, Đuro Salaj iskola, Szabadka, Péter Márk, Október 10. iskola, Szabadka, Strudl Virág, Jovan Mikic iskola, Szabadka, Szakáll Edina, J. J. Zmaj iskola, Szabadka, és Zsiga Anett, EmArt műhely, Szabadka.

Köszönettel tartozunk a szabadkai önkormányzatnak, hisz az ő segítségük nélkül nem juthattunk volna el Budapestre.

GME

## Helyes válasszal könyvet nyerhetsz!



### Mi látható a fotón? Sejted, milyen kapuról van szó?

(Az biztos, hogy Vajdaságban is láthattál ilyent, különösen, ha Székelykén jártál. Ha nem vitt arra az utad, de Erdélybe utaztál, még nagyobb eséllyel tudhatod a helyes választ. Persze segítséget is kérhetsz a szüleidtől, nagyszüleidtől, tanáraidtól.)

Ha megvan a megfejtés, ne tétlenkedjétek, küldjétek be, mert a helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki!

Jelentkezéseketek október 9-éig fogadjuk levélcímünkön: Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a [szerk@jopajtas.info](mailto:szerk@jopajtas.info) e-mail címen.

A 26. számunk 34. oldalán megjelentetett fotónk cickafarkot, egy jellegzetes gyógynövényt ábrázol. Sajnos kicsire kekedett a képünk, ennek ellenére sokan rájöttek a pontos megfejtésre. A jövőben igyekszünk nagyobb felületet biztosítani a nyereménykérdésnek.

Játékunk folytatódik, de máris sorsolunk. A szerencse ezúttal a **horgosi Császár Dávidra**, az Október 10. iskola harmadikosára mosolygott, akinek hamarosan postázzuk a könyvjutalmát.

CIP – Katalogizacija u publikaciji  
Biblioteka  
Matice srpske,  
Novi Sad

82+79(02.053.2)  
ISSN 0350–9141  
COBIS.SR-ID  
16225794



Vajdaság  
Autonóm Tartomány  
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja



BETHLEN GÁBOR  
Alap



Szekeres László  
Alapítvány



67 éves a Jó Pajtás  
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) [plasman@magyarszo.com](mailto:plasman@magyarszo.com) ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ [jopajtas.szerk@magyarszo.com](mailto:jopajtas.szerk@magyarszo.com)